

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Analýza majetkových daní v České republice
Analysis of Property Taxes in the Czech Republic

Student: David Novák
Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jiřina Krajčová

Ostrava 2014

Zadání bakalářské práce

Student: **David Novák**
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202R049 Účetnictví a daně
Specializace: 00 Účetnictví a daně
Téma: **Analýza majetkových daní v České republice**
Analysis of Property Taxes in the Czech Republic

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Majetkové daně v České republice
 3. Analýza daně z nemovitých věcí
 4. Analýza silniční daně
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- KOBÍK, Jaroslav a Alena KOHOUTKOVÁ. *Daňový řád s komentářem 2013*. 2. vyd. Olomouc: ANAG, 2013. 1192 s. ISBN 978-80-7263-769-0.
- KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 276 s. ISBN 978-80-7357-574-8.
- VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. 11. vyd. Praha: 1. VOX, 2012. 372 s. ISBN 978-80-87480-05-2.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

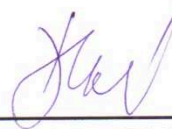
Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Jiřina Krajčová**

Datum zadání: 22.11.2013

Datum odevzdání: 09.05.2014

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci, včetně všech příloh, vypracoval samostatně. Přílohy č. 2, 8, 9 a 10, dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnil.“

V Ostravě dne 9. května 2014

.....

David Novák

OBSAH

1	ÚVOD	5
2	ANALÝZA MAJETKOVÝCH DANÍ	6
2.1	Daň	6
2.2	Funkce daně	6
2.3	Třídění daní	6
2.3.1	Daňové subjekty	7
2.3.2	Klasifikace OECD	7
2.4	Struktura daně	8
2.5	Majetkové daně 2013	9
2.5.1	Daň dědická	9
2.5.2	Daň darovací	12
2.5.3	Daň z převodu nemovitostí	15
2.6	Majetkové daně 2014	18
2.6.1	Daň z nabytí nemovitých věcí	18
3	ANALÝZA SILNIČNÍ DANĚ	23
3.1	Daň silniční	23
3.1.1	Předmět daně	23
3.1.2	Členění vozidel	23
3.1.3	Předmětem daně silniční nejsou	24
3.1.4	Poplatník daně	24
3.1.5	Základ daně	25
3.1.6	Sazba daně	25
3.1.7	Vznik a zánik daňové povinnosti, splatnost, placení a zaokrouhlování daně a záloh na daň	27
3.1.8	Sleva na dani	29
3.1.9	Zdaňovací období, daňové přiznání	29
3.2	Případová studie týkající se silniční daně	30
3.3	Vlastní návrh	33
4	ANALÝZA DANĚ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ	35
4.1	Daň z pozemků	35
4.1.1	Předmět daně	35
4.1.2	Předmětem daně nejsou	36
4.1.3	Poplatník daně	36

4.1.4	Osvobození od daně	37
4.1.5	Základ daně.....	37
4.1.6	Sazba daně.....	38
4.2	Daň ze staveb a jednotek.....	39
4.2.1	Předmět daně	39
4.2.2	Poplatník daně.....	39
4.2.3	Osvobození od daně	40
4.2.4	Základ daně.....	40
4.2.5	Sazba daně.....	41
4.2.6	Zvýšení daně	42
4.3	Společná ustanovení.....	42
4.3.1	Místní koeficient	43
4.3.2	Zaokrouhlování a zdaňovací období	43
4.3.3	Solidární daňová povinnost	43
4.3.4	Daňové přiznání.....	43
4.3.5	Placení daní.....	43
4.4	Případová studie týkající se daně z nemovitých věcí.....	44
4.5	Vlastní návrh	45
5	ZÁVĚR	47
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	48
	SEZNAM ZKRATEK.....	51
	PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	
	SEZNAM PŘÍLOH	
	PŘÍLOHY	

1 Úvod

Tématem ke zpracování bakalářské práce jsou majetkové daně, které tvoří nedílnou součást daňové soustavy v České republice. Přestože majetkové daně tvoří pouze doplňkovou část příjmů do státního rozpočtu, neměly by být opomíjeny.

V bakalářské práci bude provedena analýza jednotlivých majetkových daní s ohledem na nedávné změny v právní úpravě, které byly způsobeny rekonstrukcí. Analýza bude provedena od konstrukčních prvků až po vlastní návrh možné změny právní úpravy.

V první kapitole budou stručně charakterizovány daně skrze jejich definici, funkce a zařazení. Dále budou představeny jednotlivé konstrukční prvky s jejich krátkou a obecnou charakteristikou. Po krátkém představení, bude zahájena analýza daně dědické, daně darovací a daně z převodu nemovitosti z roku 2013, protože právě zde v oblasti majetkových daní došlo k největším změnám. Po dokončení analýzy bude analyzována nově vzniklá daň z nabytí nemovité věci, která má nahradit již zmiňovanou daň dědickou, daň darovací a daň z převodu nemovitosti.

V další kapitole bude analyzována daň silniční, u které budou popsány jednotlivé konstrukční prvky daně. Součástí této kapitoly bude i praktická část, v které bude proveden výpočet silniční daně pro podnik Slezskomoravské telekomunikace Opava spol. s r.o., který poskytl potřebné informace pro výpočet silniční daně. Na závěr této kapitoly bude vyjádřen vlastní návrh změny právní úpravy analyzované daně.

Poslední část Bakalářské práce bude zaměřena na poslední z nepopsaných majetkových daní, a tou je daň z nemovitých věcí. Na počátku budou vypsány zásadní změny v této dani a posléze popsány jednotlivé konstrukční prvky. Součástí této kapitoly bude opět případová studie provedená na fiktivní nemovitosti, která se skládá z pozemku a zdanitelné stavby. Na konci bude navržena změna v právní úpravě analyzované daně.

Cílem Bakalářské práce bude návrh změny právní úpravy v silniční dani a dani z nemovitých věcí.

2 Analýza majetkových daní

V této kapitole nejdříve bude definován pojem daň a vysvětlena její funkce, poté popsána daň dědická, daň darovací a daň z převodu nemovité věci za rok 2013 a daň z převodu nemovitých věcí za rok 2014, které budou následně porovnány a analyzovány. Při analýze této kapitoly bude podkladem Zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitosti (dále jen „ZDDP“) a Zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí (dále jen „ZoDNNV“).

2.1 Daň

Daň představuje povinnou, nenávratnou a zákonem určenou platbu do veřejného rozpočtu. Je to platba neúčelová a neekvivalentní. Daň se pravidelně opakuje v časových intervalech (např. každoroční placení daně z příjmů) nebo je nepravidelná a platí se za určitých okolností (např. při převodu nemovitosti).¹ Daně mají obrovský význam pro veřejné rozpočty České republiky, jelikož jejich podíl na celkových příjmech veřejných rozpočtů České republiky činí více než 90 %.

2.2 Funkce daně

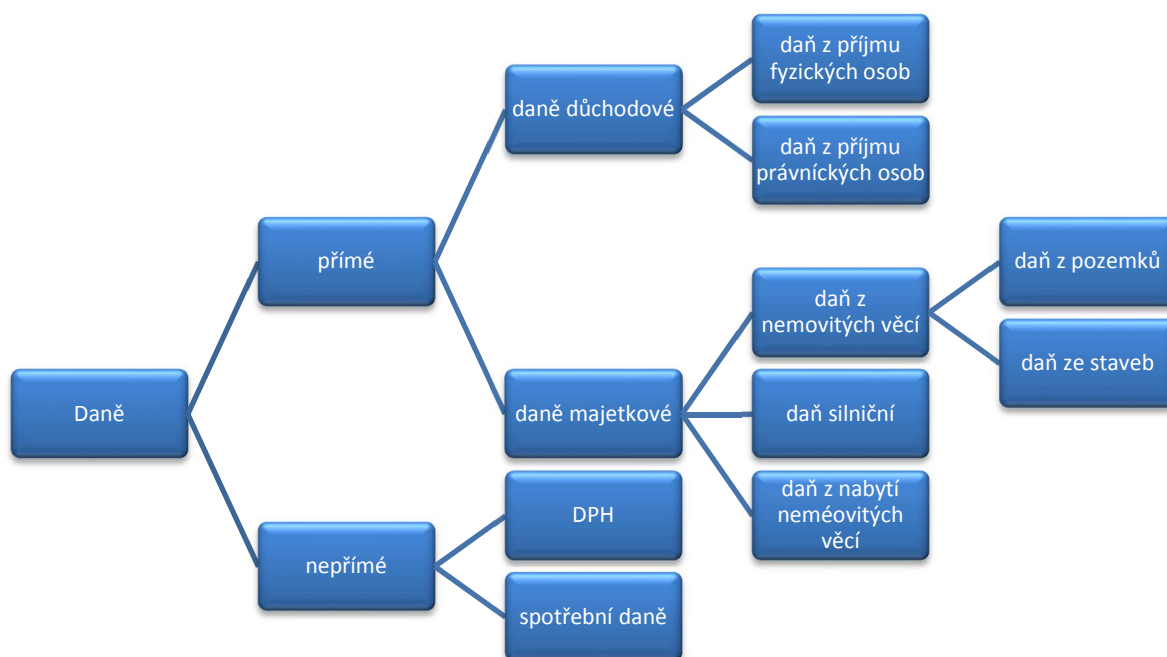
Daně dle jejich funkcí dělíme na: alokační, redistribuční, stabilizační a fiskální. Alokační funkce vyjadřuje poskytnutí prostředků tam, kde je jich málo (např. školství) nebo naopak odejmutí prostředků z oblastí, kde jich je nadbytek. Redistribuční funkce má za úkol přesunout část důchodů a bohatství od bohatších občanů směrem k chudším občanům. Stabilizační funkce státu se snaží prostřednictvím daní zmírňovat výkyvy ekonomiky. Fiskální funkce představuje získávání finančních prostředků do veřejných rozpočtů, z kterých jsou posléze financovány veřejné výdaje.

2.3 Třídění daní

Daně lze třídit podle řady různých hledisek, např. podle jejich konstrukce, funkce, objektu, klasifikace OECD, apod. Základním tříděním daní je třídění podle jejich vazby na vlastní důchod daňového subjektu na: přímé daně, které nám snižují důchod a nepřímé daně jsou obsaženy v ceně statku nebo služby. Viz Obr. 1.1.

¹ Kubátová 2010 Daňová teorie a politika

Obr. 1. 1

Třídění daní

Zdroj: Vlastní tvorba

2.3.1 Daňové subjekty

Daňové subjekty dělíme na poplatníky a plátce daně. „Poplatníkem se rozumí osoba, jejíž příjmy, majetek nebo úkony jsou přímo podrobeny dani. Plátcem daně se rozumí osoba, která pod vlastní majetkovou odpovědností odvádí správci daně daň vybranou od poplatníků nebo sraženou poplatníkům.“² Daňovým subjektem u daní přímých je poplatník, který platí daň na úkor svého důchodu a nepřenáší ji na jiný daňový subjekt. U daní nepřímých máme subjekty dva: plátce – který daň odvádí finančnímu úřadu, poplatník – ten který daň platí v podobě vyšší ceny statku nebo služby.

Přímé daně platí poplatník na úkor svého důchodu a nepřenášejí se na jiný subjekt. Jsou to daně důchodové a daně majetkové. Nepřímé daně, plátce daně sice daň odvádí, ale nesnižuje se mu tím jeho vlastní důchod, daň je přenesena na jiný subjekt. Jsou to daně ze spotřeby, z přidané hodnoty a v neposlední řadě speciální forma daně – clo.

2.3.2 Klasifikace OECD

Tato klasifikace třídí daně do šesti hlavních skupin a dále do podrobnějších podskupin. Je stále v širším měřítku používána i v České republice.

² §6 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků

Třídění podle klasifikace OECD slouží zejména pro porovnání údajů mezi jednotlivými zeměmi, neshoduje se však s výše uvedenými hledisky ekonomickými. Řada podskupin také nemá v České republice naplnění, neboť v nich uvedené daně nejsou v České republice zavedeny, popř. jsou součástí jiných daní (tak např. zdanění kapitálových výnosů, tj. rozdílu mezi cenou pořízení a cenou prodeje - u nemovitostí, cenných papírů apod. je u nás zahrnuto v dani z příjmů) viz. Příloha č. 1.³

2.4 Struktura daně

Mezi základní konstrukční prvky daně patří:

Předmět daně

Předmětem daně rozumíme skutečnost, která je podrobena zdanění. Předmětem daně tak může být důchod, majetek, spotřeba, převod práv apod. Předmět daně se velmi často vyskytuje přímo v názvu daně (daň z nemovitosti, daň silniční, daň z příjmu fyzických osob, daň z příjmu právnických osob aj.). Předmět daně je vždy uveden v příslušném daňovém zákonu.

Osvobození od daně

Osvobozením od daně se rozumí konkrétní druh předmětu daně, který se nezahrnuje do základu daně. Znamená to, že z dané části předmětu daně nebude ve skutečnosti vypočítána ani zaplacená daň. Osvobození je konkrétně uvedeno v jednotlivých daňových zákonech

Poplatníci daně

Poplatníky daně jsou osoby, jejichž příjmy, majetek nebo úkony jsou přímo podrobeny dani. Poplatníci daně jsou vždy uvedeni v příslušném daňovém zákoně.

Základ daně

Základem daně se rozumí vyjádření předmětu daně v měrných jednotkách. Měrné jednotky jsou buď fyzické (kus, metr čtvereční apod.) nebo peněžní (Kč). Peněžní měrné jednotky se vyskytují častěji.

³ http://www.sagit.cz/pages/lexikonheslatxt.asp?cd=74&typ=r&levelid=da_490.htm

Sazba daně

Prostřednictvím sazby daně se stanoví velikost konkrétní daně konkrétního daňového subjektu z jeho základu daně. Sazba daně je vždy upravena příslušným daňovým zákonem.

Sleva na dani

Sleva na dani je zákonem vymezená částka, o niž se sníží již vypočtená daň za splnění daných podmínek. Sleva na dani může být stanovena zákonem buď v absolutní částce, nebo poměrnou částkou z vypočtené daně.

2.5 Majetkové daně 2013

Majetkové daně 2013 tvoří daň darovací, daň dědická a daň z převodu nemovitosti (dále jen „trojdaň“). V této podkapitole bude analyzována pouze trojdaň, protože právě v trojdani došlo na přelomu roku k největším změnám. Dani silniční a dani z nemovitostí (potažmo dani z nemovitých věcí) budou věnovány samostatné kapitoly.

2.5.1 Daň dědická

Dani dědické podléhá bezúplatné nabytí majetku na základě dědictví ze závěti nebo dědictvím ze zákona nebo z obou těchto důvodů.⁴

- Poplatník daně dědické

Poplatníkem daně dědické je dědic, který nabyl majetek nebo jeho části ze závěti, ze zákona nebo z obou těchto právních důvodů podle pravomocného rozhodnutí příslušného orgánu, jímž bylo řízení o dědictví skončeno. Za den nabytí dědictví se rozumí úmrtí zůstavitele.

- Předmět daně dědické

Předmětem daně dědické je nabytí majetku děděním. Majetkem se pro účely daně dědické rozumí: nemovitosti (věci nemovité, byty a nebytové prostory) a movitý majetek (věci movité, cenné papíry, peněžní prostředky v české a cizí měně, pohledávky, majetková práva a jiné majetkové hodnoty). Pro stanovení předmětu daně dědické u konkrétního poplatníka je nutno znát občanství a trvalý pobyt zůstavitele v době jeho smrti. Z nemovitostí, které se nacházejí na území České republiky, se daň vybírá bez ohledu na státní občanství nebo

⁴ Daňový systém 2012, Alena Vančurová, Lenka Láchová str. 344

pobyt zůstavitele. Z nemovitostí, které se nacházejí v cizině, se daň nevybírání. U movitého majetku je to složitější, pokud zůstavitel v době své smrti byl občanem České republiky a měl trvalý pobyt v tuzemsku, vybírá se daň z jeho movitého majetku bez ohledu na to, zda se tento majetek nachází v tuzemsku nebo v cizině. Pokud zůstavitel byl občanem České republiky, ale neměl trvalý pobyt v tuzemsku, tak se daň vybírá z jeho movitého majetku, který se nachází na území České republiky. V případě, že by zůstavitel nebyl občanem České republiky, vybírá se daň pouze z jeho movitého majetku, který se nachází na území České republiky.

- Základ daně

Základem daně dědické je cena majetku, který nabýváme děděním. Pro stanovení základu daně se cena majetku snižuje o prokázané dluhy zůstavitele, které na dědice přešly zůstavitelovou smrtí: cenu majetku osvobozeného, přiměřené náklady spojené s pohřbem zůstavitele, odměnu a hotové výdaje notáře pověřeného soudem k úkonům v řízení o dědictví, dědická dávka zaplacená jinému státu z nabytí majetku děděním v cizině, pokud je tento majetek předmětem daně dědické i v České republice.

- Osvobození

Osvobození u daně dědické se odvíjí od míry příbuzenského vztahu mezi dědicem a zůstavitelem a také na výši dědictví. Osoby zařazené do I. a II. skupiny jsou od dědické daně zcela osvobozeny. Do I. skupiny patří příbuzní v řadě přímé a manželé a do II. skupiny příbuzní v řadě pobočné (sourozenci, synovci, neteře, strýcové a tety) U ostatních osob (III. skupina – manželé dětí, děti manžela) je od dědické daně osvobozeno nabytí:

- movitých věcí osobní potřeby (u fyzických osob)

za předpokladu, že tyto věci po dobu 1 roku před jejich nabytím dědicem nebyly součástí obchodního majetku zůstavitele, včetně podílů dědiců vyplácených z tohoto majetku a podílů odvozených ze společného jmění manželů zaniklého v důsledku úmrtí jednoho z nich, a jejich celková cena nepřevyšuje 20 000 Kč u každého jednotlivého poplatníka viz. Obr. 1.2.⁵

- vkladů na účtech u bank, které nebyly zřízeny pro podnikatelské účely, peněžních prostředků v české nebo cizí měně a cenných papírů v tuzemsku, včetně podílů dědiců

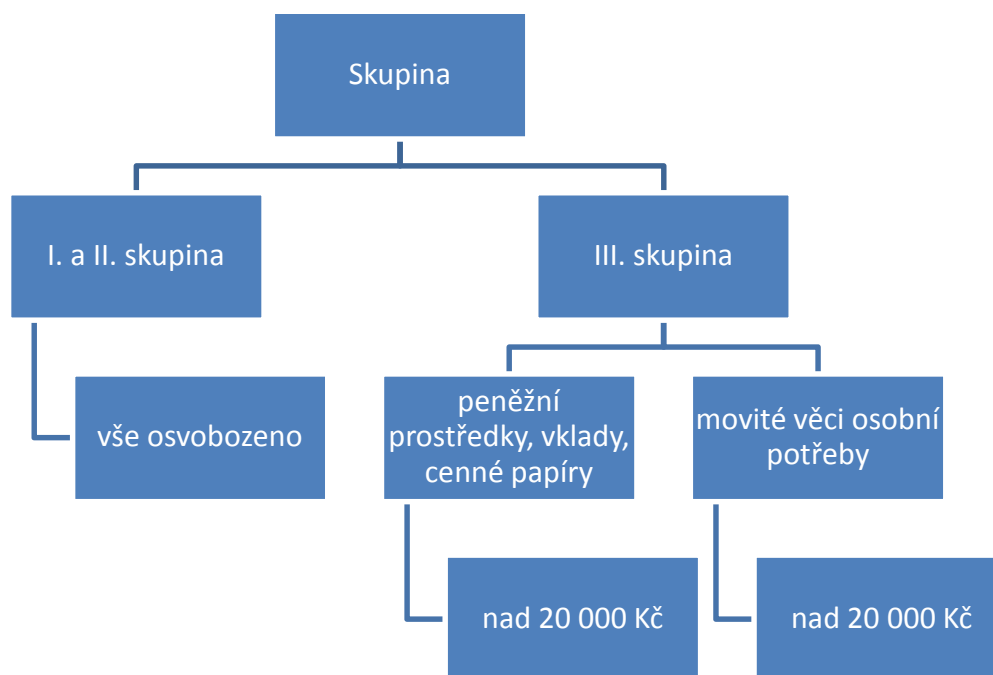
⁵ <http://www.mesec.cz/dane/dan-dedicka-a-darovaci/pruvodce/osvobozeni-od-dedicke-dane/>

vyplácených z tohoto majetku a podílů odvozených ze společného jmění manželů zaniklého v důsledku úmrtí jednoho z nich

za předpokladu, že úhrnná částka všech těchto hodnot nepřevyšuje 20 000 Kč u každého jednotlivého poplatníka.⁶

Pokud je hodnota zděděného majetku vyšší než 20 000 Kč, daň se vybírá pouze z té části ceny, která převyšuje uvedenou částku. Od daně jsou rovněž osvobozeny částky, které se podle zákona o penzijním připojištění se státním příspěvkem stávají předmětem dědictví. Daň dědická se také neplatí v případě, kdy dědic zdědí movitý majetek po zůstaviteli, který byl zástupcem cizího státu pověřeným v České republice, případně příslušníkem jeho rodiny žijícím s ním ve společné domácnosti, nebo jinou osobou, již příslušely diplomatické výsady a imunity, a nebyl občanem České republiky.

Obr. 1. 2

Osvobození od daně dědické a darovací

Zdroj: Vlastní tvorba

- Sazba daně

Sazba daně dědické je klouzavě progresivní. U daně dědické se daň stanoví podle stejné sazby jako u daně darovací, ale vypočtená částka se vynásobí koeficientem 0,5. Výše sazby daně viz. Příloha č.2.

⁶ <http://www.mesec.cz/dane/dan-dediccka-a-darovaci/pruvodce/osvobozeni-od-dedicke-dane/>

2.5.2 Daň darovací

Darování majetku, kterým se rozumí bezúplatný převod vlastnictví majetku na základě právního úkonu, a to jinak než smrtí zůstavitele, podléhá dani darovací.⁷

- Poplatník daně darovací

U daně darovací je poplatníkem ten, kdo majetek nabyt, tj. nabyvatel. Při bezúplatném poskytnutí majetku fyzickou nebo právnickou osobou, která má trvalý pobyt nebo sídlo v České republice, fyzická nebo právnická osoba, která nemá trvalý pobyt nebo sídlo v České republice je poplatníkem daně darovací vždy dárce. Není-li dárce poplatníkem, je ručitelem.

- Předmět daně

Předmětem daně darovací je bezúplatné nabytí majetku. Majetkem se pro účely daně darovací rozumí: nemovitosti, movitý majetek a jiný majetkový prospěch. Movitý majetek zahrnuje peníze, vklady, cenné papíry a movité věci. Mezi movité věci patří kromě automobilů i další věci osobní spotřeby jako jsou například: nábytek, šperky, výrobky spotřební elektroniky a hospodářská zvířata. Předmětem daně darovací je také věcné břemeno nebo jiné právo obdobné věcnému břemenu, které bylo zřízeno současně s bezúplatným převodem nemovitosti. Byl-li movitý majetek nebo jiný majetkový prospěch bezúplatně poskytnut nebo nabyt mimo Českou republiku, pak je předmětem daně nabytí tohoto majetku, za předpokladu, že je nabyvatelem nebo dárce fyzická osoba, která je občanem České republiky nebo má trvalý pobyt v České republice, nebo právnická osoba, která má sídlo na území České republiky.

Při darování nemovitostí, které se nacházejí na území České republiky, se daň vybere bez ohledu na státní občanství nebo pobytu zůstavitele. U nemovitostí, které se nacházejí v cizině, se daň nevybírání. Od roku 2011 je dočasně předmětem daně také bezúplatné nabytí povolenek na emise skleníkových plynů pro výrobu elektřiny. Předmětem daně darovací nejsou důchody vyplácené na základě smlouvy o důchodu, plnění nebo bezúplatné převody majetku na základě povinnosti stanovené právním předpisem. Prostředky poskytnuté pojišťovnami na zábranná opatření a prevenci, prostředky poskytované z rozpočtu Evropské unie nebo z Národního fondu, dotace, příspěvky a podpory ze státního rozpočtu, bezúplatná nabytí majetku určeného na financování volební kampaně kandidáta na funkci prezidenta republiky.

⁷ Daňový systém 2012, Alena Vančurová, Lenka Láchová str. 349

Předmětem daně také nejsou bezúplatná nabytí majetku, jež jsou příjmem a jsou zdaňovány daní z příjmu nebo daní dědickou.

- Základ daně

Základem daně darovací je cena bezúplatně nabytého majetku bez osvobozené části předmětu daně, snížená o prokázané dluhy a cenu jiných povinností, které jsou spojeny s předmětem daně, clo a daně placené při dovozu v případě, že se jedná o movité věci darované nebo dovezené z ciziny. Je-li předmětem daně jiný majetkový prospěch, jehož obsahem je opětuující se plnění na dobu neurčitou, na dobu života nebo na dobu delší než pět let, je touto cenou pětinašobek ceny ročního plnění. Pokud jde o bezúplatné nabytí majetkové hodnoty spojené s převodem členských práv a povinností v bytovém družstvu, je majetek ohodnocen cenou obvyklou. Základem daně darovací u bezúplatně nabytých povolenek je průměrná tržní hodnota povolenky na emise skleníkových plynů k 28. únoru příslušného kalendářního roku vynásobená počtem bezúplatně nabytých povolenek k výrobě elektřiny pro příslušný kalendářní rok. Průměrnou tržní hodnotu povolenky na emise skleníkových plynů k 28. únoru příslušného kalendářního roku zveřejňuje Ministerstvo životního prostředí, takovým způsobem aby byl umožněn dálkový přístup.

- Osvobození

Rozsah osvobození od daně darovací není dán pouze mírou příbuzenského vztahu dárce a nabyvatele daru, ale závisí i na hodnotě daru nebo jeho účelu.

Dary, které jsou osvobozeny od daně darovací a u nichž se nepodává daňové přiznání

Od daně darovací jsou zcela osvobozeny osoby zařazené do skupin I. a II. Ostatní fyzické a právnické osoby jsou povinny darovací daň v zákonem stanovené výši zaplatit.

Darovací daň nejsou povinny platit osoby zařazené do III. skupiny, kterým byly darovány:

- movité věci osobní potřeby (u fyzických osob)

které po dobu 1 roku před jejich nabytím obdarovaným nebyly součástí obchodního majetku dárce a jejich celková cena nepřevyšuje 20 000 Kč u každého jednotlivého poplatníka.

- vklady na účtech u bank, které nebyly zřízeny pro podnikatelské účely, peněžní prostředky v české nebo cizí měně a cenné papíry v tuzemsku

pokud jejich úhrnná hodnota nepřevyšuje 20 000 Kč u každého jednotlivého poplatníka.

V těchto případech se daň vybere pouze z té části movitého majetku, která převyšuje 20 000 Kč, u každého jednotlivého poplatníka.

Daň darovací také nejsme povinni platit, získáme-li příležitostně movitý majetek nebo jiný majetkový prospěch, jehož hodnota nepřesahuje 3 000 Kč. Od daně je osvobozeno i nabytí jiného majetkového prospěchu na základě smlouvy o výpůjčce uzavřené mezi vlastníkem pozemku a bytovým družstvem nebo vlastníkem jednotky při úpravě práva k pozemku podle zvláštního předpisu.

Další výjimkou je nabytí movitého majetku, pokud je dárce zástupcem cizího státu pověřeným v České republice, příslušníkem jeho rodiny žijícím s ním ve společné domácnosti nebo jinou osobou, které přísluší diplomatičké výsady a imunity a zároveň není občanem České republiky.

Dary, které jsou osvobozeny od daně darovací, ale u kterých se musí podávat daňové přiznání

- Od daně darovací je dále osvobozeno:

Bezúplatné převody bytů a nebytových prostor z vlastnictví bytových družstev do vlastnictví členů – fyzických osob. Převody rodinných domků a garáží a bytů z majetku družstev do vlastnictví členů těchto družstev – fyzických osob, jejichž nájemní vztah k rodinnému domku, garáži nebo bytu vznikl po splacení členského podílu těmito členy nebo jejich právními předchůdci. Převody bytů, garáží z vlastnictví právnické osoby, vzniklé za účelem, aby se stala vlastníkem budovy, do vlastnictví fyzických osob – nájemců převáděných bytů a garáží, kteří jsou členy nebo společníky této právnické osoby, pokud se tyto osoby nebo jejich právní předchůdci podíleli svými peněžními prostředky a jinými penězi ocenitelnými hodnotami na pořízení budovy. Nabytí peněžních prostředků poskytnutých fyzické osobě, která je prokazatelně použije na zvýšení nebo změnu kvalifikace, studium, léčení, úhradu sociálních služeb nebo na zakoupení pomůcky pro zdravotně postižené, stejně tak i přímé poskytnutí takové pomůcky. Nabytí majetku na humanitární nebo charitativní účely, bezúplatné nabytí majetku v souvislosti s výkonem dobrovolnické služby

poskytované podle zvláštního právního předpisu a bezúplatně nabytí majetku z veřejných sbírek.⁸

- Sazba daně

Sazby daně darovací jsou totožné se sazbami daně dědické (viz. Obr. 1.2). Výsledná částka se však pro účely daně darovací již neupravuje koeficientem 0,5, jak tomu bylo v případě daně dědické. Takže při stejném daňovém základu je daň dědická poloviční v porovnání s daní darovací. Pro bezúplatně nabyté povolenky se používá lineární sazba daně ve výši 32 %. Účelem progresivní sazby daně je zvýraznění daňové spravedlnosti ve smyslu vyššího zatížení vyššího základu daně. Aby poplatníkům bylo ztíženo rozdělování darů na menší části, platí u daně darovací pravidlo, že cena movitého majetku darovaného jednomu nabyvateli od jednoho dárce se sčítá v průběhu dvou po sobě jdoucích kalendářních roků.

2.5.3 Daň z převodu nemovitostí

Daní z převodu nemovitostí se rozumí převod nemovitosti úplatným převodem nebo přechodem vlastnictví k určité nemovitosti z jedné osoby na druhou včetně vypořádání podílového spoluvlastnictví.

- Poplatník daně z převodu nemovitosti

Poplatník daně z převodu nemovitosti se určuje podle způsobu provedení převodu vlastnictví nemovitosti. Při úplatném převodu vlastnictví k nemovitosti je poplatníkem daně z převodu nemovitosti dosavadní vlastník nemovitosti. Tudíž ten, který ji prodává. Nabyvatel je v tomto případě ručitelem. Nabyvatel je poplatníkem daně z převodu nemovitosti v případě, že se jedná o nabytí nemovitosti vydražením nebo při výkonu rozhodnutí, vyvlastnění, v insolvenčním řízení po rozhodnutí o úpadku anebo o nabytím nemovitosti na základě smlouvy o zajišťovacím převodu práva. Jedná-li se o výměnu nemovitostí, jsou poplatníky daně z převodu nemovitosti jak převodce, tak nabyvatel, jelikož oba jsou povinni platit daň společně a nerozdílně. Při převodu nebo přechodu vlastnictví k nemovitosti ze společného jmění manželů nebo do společného jmění manželů, je poplatníkem daně z převodu nemovitostí každý z nich samostatně, a pokud není dohodnuto jinak, jsou jejich podíly stejné. V případě podílových spoluvlastníků je každý spoluvlastník samostatným poplatníkem a platí daň podle velikosti svého podílu.

⁸ <http://www.mesec.cz/dane/dan-dedicka-a-darovaci/pruvodce/osvobozeni-od-darovaci-dane/>

- Předmět daně

„Předmětem daně z převodu nemovitostí je úplatný převod nebo přechod vlastnictví k nemovitosti (včetně podílového spoluvlastnictví) Předmětem daně je i převod, u kterého dojde k odstoupení od smlouvy a jejímu zrušení od samotného počátku. Nárok na vrácení daně nevzniká, lze však do tří let ode dne vzniku právních účinků vkladu práva do katastru nemovitosti nebo ode dne nabytí účinnosti smlouvy o převodu nemovitosti, která není předmětem evidence v katastru nemovitostí, požádat o prominutí daně.“⁹ Dále je předmětem daně z převodu nemovitostí směna nemovitostí, jejichž vzájemná směna se považuje za jeden převod. Daň se v tomto případě vybere z převodu té nemovitosti, u kterého bude daň vyšší. U daně z převodu nemovitostí také platí ustanovení, stejně jako u daně dědické a darovací. A to, že daň se vybírá pouze z převodu nemovitostí uskutečněných na území České republiky.

- Základem daně

Základem daně z převodu nemovitostí je cena zjištěná podle zvláštního předpisu platná v den nabytí nemovitosti, a to i v případě, je-li cena nemovitosti sjednaná dohodou nižší než cena zjištěná. Rozdíl cen nepodléhá dani darovací. V případě, že je cena sjednaná vyšší než cena zjištěná, pak je základem daně cena sjednaná. Cena zjištěná podle zvláštního předpisu je rovněž základem daně, při vydržení nemovitosti, nabytí nemovitosti na základě smlouvy o finančním pronájmu s následnou koupí najaté věci nebo na základě smlouvy o zajišťovacím převodu práva anebo v souvislosti s postoupením pohledávky. Dojde-li k vydražení nemovitosti při výkonu rozhodnutí, při exekuci nebo ve veřejné dražbě, je základem daně cena dosažená vydražením nebo předražkem. Základem daně při převodu nemovitosti z vlastnictví nebo do vlastnictví územního samosprávného celku, je cena sjednaná. V případě zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví soudem, pak je základem daně náhrada určená soudem nebo podíl na výtěžku z prodeje nemovitosti určený soudem. Při vkladu nemovitosti do společnosti s ručením omezeným nebo akciové společnosti je základ daně určen posudkem znalce podle obchodního zákoníku. V případě prodeje nemovitosti mimo dražbu v rámci insolvenčního řízení, je základem daně cena dosažená prodejem nemovitosti.

⁹ Daňový systém 2012, Alena Vančurová, Lenka Láchová str. 352

- Sazba daně

Sazba daně z převodu nemovitostí je, na rozdíl od daně dědické a darovací, lineární a to 3 % ze základu daně.

- Osvobození

Od daně z převodu nemovitostí jsou osvobozeny: převody a přechody vlastnictví k nemovitostem při likvidaci státních podniků, akciových společností s plnou majetkovou účastí státu nebo Pozemkového fondu České republiky a společností s ručením omezeným s plnou majetkovou účastí státu, převody a přechody vlastnictví k nemovitostem akciových společností s plnou majetkovou účastí státu uskutečněné podle rozhodnutí valné hromady a schválené vládou České republiky, převody vlastnictví k nemovitostem akciových společností s plnou majetkovou účastí státu související s přímým prodejem v rámci rozhodnutí o privatizaci podle zvláštního zákona, převody a přechody vlastnictví k nemovitostem v souvislosti s rozdělováním a slučováním obcí nebo se změnami jejich území podle zvláštních předpisů, převody vlastnictví k nemovitostem z vlastnictví obcí do vlastnictví dobrovolných svazků obcí (dále jen „svazek“) vytvořených podle zvláštního zákona, a dále z vlastnictví svazků do vlastnictví obcí, které byly či jsou ve svazku sdruženy a které byly předchozími vlastníky převáděných nemovitostí, převody a přechody vlastnictví k nemovitostem mezi zřizovateli veřejných výzkumných institucí a veřejnými výzkumnými institucemi nebo mezi zřizovateli veřejných neziskových ústavních zdravotnických zařízení a veřejnými neziskovými ústavními zdravotnickými zařízeními, převody a přechody vlastnictví k nemovitostem při provádění reorganizace v rámci insolvenčního řízení, jde-li o vydání části dlužnických aktiv věřitelům nebo o převod dlužnických aktiv na nově založenou právnickou osobu, ve které mají věřitelé majetkovou účast. Od daně z převodu nemovitostí je osvobozen převod nebo přechod vlastnictví k nemovitostem z vlastnictví České republiky, pokud s majetkem státu hospodaří organizační složky státu, Kancelář Poslanecké sněmovny, Kancelář Senátu, státní příspěvkové organizace, státní fondy nebo Česká konsolidační agentura, jakož i převody nebo přechody vlastnictví k nemovitostem na Českou republiku.¹⁰ Další příklady osvobození a podmínky pro osvobození od trojdaně najdeme v § 19 a v § 20 ZDDP.

¹⁰ <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/dan-dedicka-darovaci-prevodu-nemovitosti-7561.html#d09>

2.6 Majetkové daně 2014

V majetkových daních pro rok 2014 došlo k zásadním změnám. ZDDP byl k 31. prosinci 2013 zrušen a nahrazen novým ZoDNNV. Přičemž daň darovací a daň dědická se staly součástí zákona o daních z příjmů.¹¹ Zákonným opatřením Senátu č. 344/2013 Sb., došlo s účinností od 1. ledna 2014 k novelizaci zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, a došlo ke změně terminologie na daň z nemovitých věcí. U daně silniční nedošlo k zásadnějším změnám. Daň z nemovitých věcí a daň silniční budou řešeny v následujících kapitolách.

Od 1. ledna 2014 je nabytí majetku děděním zcela osvobozeno od daně z příjmu a nebude tedy záležet na tom, v jaké skupině (skupiny pro účely výpočtu daně dědické, daně darovací a daně z převodu nemovitosti) se dědic nachází. To znamená, že pokud nabyvatel získá dědictví děděním od fyzické nebo právnické osoby, manžela nebo snachy nebude od 1. ledna 2014 platit žádnou daň.

Od 1. ledna 2014 je také daň darovací zahrnuta v dani z příjmu a nově jsou bezúplatné příjmy (dary) zahrnuty v ostatních příjmech (§ 10 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů). Osvobození od daně z příjmu při darování zůstává totožné, jako v roce 2013, tudíž pro příbuzné v I. a II. skupině. Neosvobozené příjmy z darů, se již nebudou vykazovat jednotlivě do 30 dnů od bezúplatného nabytí, ale budou se vykazovat v souhrnné výši za celé zdaňovací období, kterým je kalendářní rok. Samozřejmě nebudeme bezúplatné příjmy vykazovat jednotlivě, nýbrž budou součástí dílčího základu daně podle § 10 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, jako např. příjmy z příležitostných činností, příležitostného nájmu, movitých věcí nebo výhry v loteriích.¹²

2.6.1 Daň z nabytí nemovitých věcí

V souvislosti se širokým záběrem daňových změn vznikl nový zákon o dani z nabytí nemovitých věcí (ZoDNNV), který nahradil dosud existující zákon o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovité věci.

¹¹ <http://www.kottik.cz/cz/dan-z-nabyti-nemovit>

¹² <http://www.podnikatel.cz/clanky/v-roce-2014-useprite-na-dedicke-dani-priplatite-si-vsak-za-dan-darovaci/>

- Poplatník daně

Poplatníkem daně z nabytí nemovitých věcí je převodce nebo nabyvatel vlastnického práva k nemovité věci. Převodce je poplatníkem, tehdy jde-li o nabytí vlastnického práva koupí nebo směnou a převodce a nabyvatel se v kupní nebo směnné smlouvě nedohodli, že poplatníkem bude nabyvatel. V ostatních případech je poplatníkem daně z nabytí nemovitých věcí nabyvatel. Jedná-li se o nabytí vlastnického práva k nemovité věci z nebo do podílového fondu, fondu obhospodařovaného penzijní společností nebo svěřenského fondu, poté se na tyto fondy hledí jako na nabyvatele nebo převodce vlastnického práva k nemovité věci.¹³

- Předmět daně

Předmětem daně z nabytí nemovité věci je úplatné nabytí vlastnického práva k nemovité věci. Nemovitou věcí se rozumí pozemky, stavby, části inženýrských sítí, jednotky, práva stavby a spoluvlastnické podíly. „Právo stavby zahrnuje jednak možnost vybudovat stavbu novou, ale může spočívat i v oprávnění převzít již existující stavbu, což je užitečné zejména za účelem její opravy či modernizace.“¹⁴ Pozemek, který je zatížený právem stavby se musí nacházet na území České republiky. Předmětem daně je také nabytí vlastnického práva k nemovité věci na základě zajišťovacího převodu práva nebo úplatného postoupení pohledávky zajištěné zajišťovacím převodem práva. Za nabytí nemovité věci a tedy předmět daně je také vyčlenění nebo nabytí nemovité věci do svěřenského fondu a nabytí stavby, která se stane součástí pozemku. „Úplatou se rozumí částka v peněžních prostředcích nebo hodnota nepeněžního plnění, které jsou poskytnuty za přijaté plnění. Hodnota nepeněžního plnění se určí podle zákona upravujícího oceňování majetku, lze-li hodnota nepeněžního plnění určit směrnou hodnotou, může poplatník zvolit, že hodnotou nepeněžního plnění bude směrná hodnota.“¹⁵

- Není předmětem daně

„Předmětem z nabytí nemovité věci není nabytí vlastnického práva k nemovité věci prováděním pozemkových úprav, přeměnami obchodních korporací, nebo poskytnuté jako náhrada při vyvlastnění.“¹⁶

¹³ § 1 Zákona č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovité věci

¹⁴ <http://obcanskyzakonik.justice.cz/vecna-prava/konkretni-zmeny/zavedeni-prava-stavby-do-obcanskeho-prava/>

¹⁵ § 4 Zákona č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovité věci

¹⁶ § 5 Zákona č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovité věci

- Osvobození od daně

Od daně z nabytí nemovitých věcí je osvobozeno nabytí vlastnického práva k nemovité věci členskými státy Evropské unie, případně jiným státem, je-li zaručena vzájemnost, nebo také územním samosprávným celkem, došlo-li k nabytí vlastnického práva k nemovité věci v souvislosti se změnou jeho území, zánikem právnické osoby zřízené nebo založené územním samosprávným celkem, nebo snížením základního kapitálu obchodní korporace, je-li územní samosprávný celek jejím jediným členem.¹⁷ Od daně z nabytí nemovitých věcí je osvobozeno první úplatné nabytí vlastnického práva k: pozemku nebo právu stavby, jejichž součástí je nová stavba rodinného domu, nové stavbě rodinného domu, jednotce, která nezahrnuje nebytový prostor jiný než garáž, sklep nebo komoru užívaný společně s bytem, v nové stavbě bytového domu nebo nově vzniklé nástavbou, přístavbou nebo stavební úpravou v bytovém domě, jednotce v bytovém domě, která nově nezahrnuje nebytový prostor jiný než garáž, sklep nebo komoru užívané společně s bytem. Toto osvobození je platné pouze tehdy, dojde-li k němu nejpozději do 5 let ode dne, od kterého lze podle stavebního zákona novou stavbu užívat.¹⁸ Dále je osvobozeno nabytí vlastnického práva k nemovité věci, která je předmětem finančního leasingu podle zákona upravujícího daně z příjmu, jejím uživatelem. Další typy osvobození jsou k nalezení v § 6, 7, 8 a 9 zákona č 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí.

- Základ daně

Základem daně z nabytí nemovitých věcí je nabývací hodnota snížená o uznatelný výdaj. Nabývací hodnotou se rozumí sjednaná cena, srovnávací daňová hodnota (dále jen „SDH“), zjištěná cena nebo zvláštní cena. Nabývací hodnota se stanovuje ke dni, kdy nastala skutečnost, která je předmětem daně z nabytí nemovitých věcí.

Sjednaná cena

Sjednanou cenou se rozumí úplata za nabytí vlastnického práva k nemovité věci.

Srovnávací daňová hodnota

SDH je částka, která odpovídá 75 % směrné hodnoty nebo zjištěné ceny. Účelem SDH je eliminace sjednaných cen, které mohou být výrazně nižší než tržní cena. Poplatník si může

¹⁷ <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/zakon-o-dani-z-nabyti-nemovitych-veci-44532.html>

¹⁸ <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/zakon-o-dani-z-nabyti-nemovitych-veci-44532.html>

zvolit, zda použije pro výpočet SDH směrnou hodnotu nebo zjištěnou cenu. Neposkytne-li poplatník údaje o nemovité věci, které jsou nutné k určení směrné hodnoty nebo nelze-li určit směrnou hodnotu, použije se pro určení SDH vždy zjištěná cena.

„Směrná hodnota vychází z cen nemovitých věcí v místě, ve kterém se nachází nemovitá věc, ve srovnatelném časovém období s tím, že se zohledňuje druh, poloha, účel, stav, stáří, vybavení a stavebně technické parametry nemovité věci.“¹⁹ Směrná hodnota se neurčuje u: lesního pozemku s lesním porostem, pozemku, který je vodní plochou, stavby hromadné garáže a pozemky, jehož součástí jsou stavby hromadných garáží, nedokončené stavby nebo jednotky. Vlastní ocenění nemovité věci neprovádí poplatník, v daňovém přiznání (dále jen „DAP“) uvede pouze údaje, týkající se jeho nemovitosti, tj. především stavebně technické parametry nemovitosti a údaje bezprostředně ovlivňující hodnotu, které nemůže správce daně zjistit jiným způsobem (např. dostupnost inženýrských sítí pro danou nemovitost, typ zástavby v okolí nemovitosti, parkovací možnosti apod.) V DAP poplatník vyčíslí zálohu, která je ve výši 4 % z ceny sjednané a zároveň splatná ve lhůtě pro podání DAP. Směrnou hodnotu vypočítá a vyčíslí správce daně a daň i zálohu vyměří platebním výměrem.

Zjištěná cena

Zjištěná cena je cena zjištěná podle zákona upravujícího oceňování majetku.

Zvláštní cena

Zvláštní cena je cena, která byla dosažena vydražením nebo předražkem při exekuci prodejem nemovité věci, daňové exekuci, prodejem nemovité věci ve veřejné dražbě nebo výkonu rozhodnutí prodejem nemovité věci. Zvláštní cena je určena také v případě vkladu nemovité věci do osobní společnosti, a v tomto případě je zvláštní cenou cena nemovité věci uvedená ve společenské smlouvě, vkladu nemovité věci do družstva a vkladu nemovité věci do kapitálové společnosti. Zvláštní cena se také používá v souvislosti s insolvencí, pozůstalostí.

- Stanovení nabývací hodnoty

Nabývací hodnotou může být sjednaná cena, pokud splňuje podmínku, že sjednaná cena je vyšší nebo rovna SDH nebo stanoví-li toto zákonné opatření Senát. Stanoví-li si poplatník, že nabývací hodnotou bude SDH a to za podmínky, že směrná hodnota nebo zjištěná cena

¹⁹ § 15 zákona č. 340/2013 Sb., o dani z nemovitých věcí

bude vyšší než sjednaná cena. Pokud poplatník neposkytne údaje ke směrné hodnotě, je povinen doložit znalecký posudek. V rámci postupu k odstranění pochybností bude poplatník vyzván k doložení nebo doplnění údajů, případně k doložení znaleckého posudku. Je-li nabývací hodnota stanovena prostřednictvím zjištěné ceny, poplatník může uplatnit uznatelný výdaj. Tímto uznatelným výdajem může být např. odměna a náklady zaplacené poplatníkem znalci za znalecký posudek určující zjištěnou cenu.

- Sazba, výpočet a rozpočtové určení daně

Sazba daně z nabytí nemovitých věcí je stejná, jako byla sazba daně z převodu nemovitosti v roce 2013, tedy 4 %. Daň z nabytí nemovitých věcí se vypočte jako součin základu daně, který bude zaokrouhlen na stokoruny nahoru, a sazby daně. Výnos státu, který stát dosáhne daní z nabytí nemovitých věcí je příjmem státního rozpočtu.

- Místní příslušnost

Místně příslušným správcem daně z nabytí nemovitých věcí je správce daně, v jehož obvodu územní působnosti se nachází nemovitá věc, u které dochází k nabytí vlastnického práva nebo pozemek zatížený právem stavby. Dochází-li k situaci, kdy je předmět daně v územní působnosti dvou správců daně, je místně příslušným správcem daně místně příslušný správce daně z příjmů poplatníka.

- Daňové přiznání, zálohy

Poplatník je povinen v DAP sám vyčíslit výši zálohy a uvést údaje nutné k určení směrné hodnoty, jimiž jsou údaje týkající se velikosti, druhu, polohy, účelu, stavu, stáří, vybavení a stavebně technických parametrů nemovité věci. Poplatník v DAP nevyčísluje daň z nabytí nemovitých věcí. Poplatník je povinen platit daň z nabytí nemovitých věcí formou zálohy ve výši 4 % sjednané ceny. Zálohy se zaokrouhlují na celé koruny nahoru a jsou splatné posledním dnem lhůty, která je stanovena pro podání DAP.

3 Analýza silniční daně

Tato kapitola vychází ze Zákona č. 16/1993 Sb., o dani silniční (dále jen „ZoDS“) a bude analyzovat jednotlivé konstrukční prvky silniční daně. Součástí této kapitoly je i případová studie, která se zabývá výpočtem silniční daně. Na konci této kapitoly bude vlastní návrh na změnu právní úpravy.

3.1 Daň silniční

Daň silniční je součástí daňové soustavy České republiky. Daň silniční spadá do skupiny přímých daní majetkových a na rozdíl od ostatních daní je dani účelovou. Výnos z daně silniční je určen k vytvoření zdrojů pro výstavbu, údržbu, úpravy, opravy a rekonstrukce silniční a dálniční sítě. Hrubý výnos z výběru daně silniční je daňovým příjmem Státního fondu dopravní infrastruktury (§5 zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územních samosprávným celkům a některým státním fondům). Výnos z výběru silniční daně se na celkových daňových výnosech České republiky podílí spíše nižším podílem.²⁰

3.1.1 Předmět daně

*Předmětem daně silniční jsou silniční motorová vozidla a jejich přípojná vozidla, která jsou registrována a provozována v České republice, jsou-li používána v přímé souvislosti s podnikáním anebo k činnostem, z nichž plynoucí příjmy jsou předmětem daně z příjmů nebo obdobných daní v zahraničí.*²¹ Bez ohledu na to, zda jsou používána nebo určena k podnikání, jsou předmětem daně vozidla s největší povolenou hmotností nad 3,5 tuny, registrovaná v České republice a určená výlučně k přepravě nákladů.

3.1.2 Členění vozidel

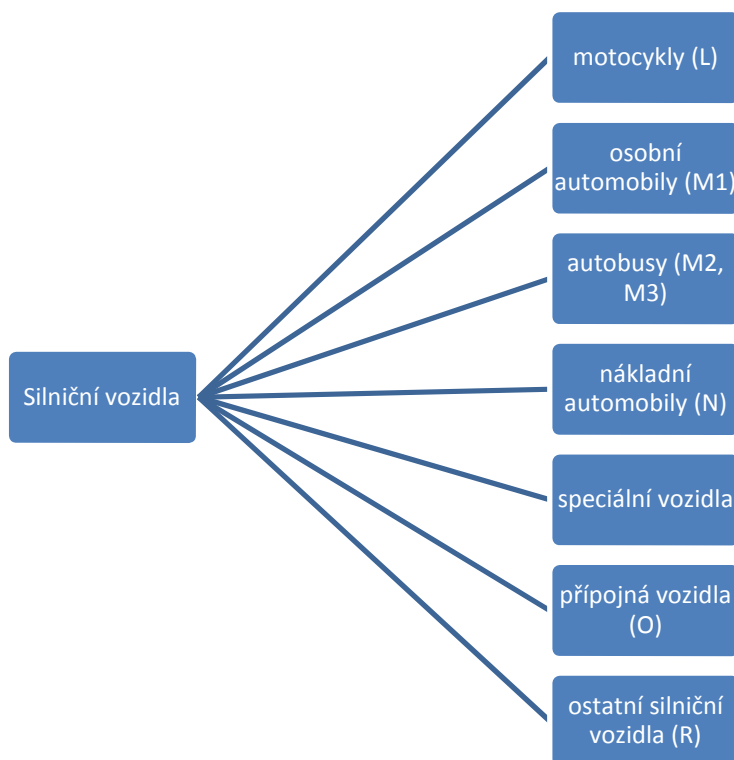
Členění vozidel upravuje Zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích. Tento zákon rozděluje vozidla na tři základní druhy: silniční vozidla, zvláštní vozidla a přípojná vozidla. Silničním vozidlem je motorové nebo nemotorové vozidlo, které je vyrobené za účelem provozu na pozemních komunikacích pro přepravu osob, zvířat nebo věcí. Zvláštní vozidlo je vozidlo vyrobené k jiným účelům než k provozu na pozemních komunikacích, které může být při splnění podmínek stanovených

²⁰ Zákon č. 16/1993 Sb. S komentářem, Ing. Karel Janda, str. 12, ISSN 1211-2437

²¹ Daň a účetnictví bez chyb, pokud a penále 10/2013, str. 3, ISSN 1214-522X

tímto zákonem k provozu na pozemních komunikacích schváleno. Přípojně vozidlo je silniční nemotorové vozidlo určené k tažení jiným vozidlem, s nímž je spojeno do soupravy. Silniční i zvláštní vozidla se rozdělují do jednotlivých kategorií (viz. Obr. 1.3). Druh a kategorie vozidla se zapisuje do technického průkazu vozidla jako základní údaje o vozidle.

Obr. 1.3

Druhy vozidel

Zdroj: Vlastní tvorba

3.1.3 Předmětem daně silniční nejsou

Předmětem daně silniční nejsou speciální pásové automobily, zemědělské a lesnické traktory a jejich přípojná vozidla. Předmětem daně silniční také nejsou vozidla, kterým byla přidělena zvláštní registrační značka (§15 vyhlášky č. 243/2001 Sb. o registraci vozidel). Například zvláštní registrační značka pro sportovní vozidlo. Výjimkou jsou sportovní vozidla, na kterých jsou umístěny reklamy, ze kterých by majitel měl příjmy podléhající dani z příjmů, poté by se jednalo o podnikání a vozidlo by podléhalo silniční dani.

3.1.4 Poplatník daně

Daň silniční je zařazená do skupiny přímých daní, a proto je osoba poplatníka shodná s osobou plátce daně. Poplatníky daně silniční jsou provozovatelé silničních vozidel. Provozovatelem silničního vozidla se rozumí fyzická nebo právnická osoba, která

je vlastníkem vozidla, a je zapsána v technickém průkazu vozidla nebo jiná fyzická či právnická osoba zmocněná vlastníkem vozidla k jeho provozování vlastním jménem. Dále je poplatníkem daně silniční uživatel silničního vozidla, jímž je fyzická nebo právnická osoba, která využívá vozidlo pro svoji podnikatelskou nebo jinou samostatnou výdělečnou činnost nebo v souvislosti s ním silniční vozidlo, v jehož technickém průkazu je jako provozovatel zapsána fyzická osoba, která zemřela nebo právnická osoba, která zanikla nebo byla zrušena. Poplatníkem daně silniční je rovněž zaměstnavatel, který svému zaměstnanci vyplácí cestovní náhrady za použití osobního automobilu nebo jeho přípojného vozidla při pracovní cestě, stálá provozovna nebo jiná organizační složka (fyzické osoby s trvalým pobytem v zahraničí) nebo právnické osoby se sídlem v zahraničí. Má-li vozidlo více poplatníků, poplatníci platí daň společně a nerozdílně.²²

3.1.5 Základ daně

Základ daně silniční se liší od typu vozidla. Základ daně je vymezen odlišně pro osobní automobily, návěsy a ostatní vozidla. Základem daně u osobních automobilů, s výjimkou automobilů na elektrický pohon, je zdvihový objem motoru v cm³. Základ daně pro návěsy se stanovuje dle součtu největších povolených hmotností na nápravy v tunách a počet náprav. Základ daně u ostatních silničních vozidel je největší povolená hmotnost v tunách a počet náprav. Údaje pro správné stanovení základu daně a posléze i sazby daně nalezneme v technickém průkazu automobilu. Největší povolenou hmotností na nápravu se rozumí hmotnost, která odpovídá maximálnímu technicky přípustnému statickému svislému zatížení, kterým působí náprava vozidla na vozovku. Největší povolenou hmotností se rozumí největší hmotnost, se kterou smí být silniční vozidlo užíváno v provozu na pozemních komunikacích.²³

3.1.6 Sazba daně

Sazby daně pro osobní automobily, návěsy a ostatní automobily jsou plně závazné a stanoveny absolutními částkami, které se liší podle druhu a kategorie vozidla. Absolutní částky mají podobu roční sazby, z kterých se posléze odvozuje sazba pro jednotlivé kalendářní měsíce, v nichž je příslušné vozidlo předmětem daně silniční.²⁴ Roční sazba daně pro osobní automobily činí při zdvihovém objemu motoru uvedené sazby daně (viz. Příloha

²² Zákon č. 16/1993 Sb. S komentářem, Ing. Karel Janda, str. 24, ISSN 1211-2437

²³ Zákon č. 16/1993 Sb. S komentářem, Ing. Karel Janda, str. 31, ISSN 1211-2437

²⁴ Zákon č. 16/1993 Sb. S komentářem, Ing. Karel Janda, str. 33, ISSN 1211-2437

č. 3). Roční sazba daně pro návěsy a ostatní automobily se určuje dle počtu náprav a hmotnosti (viz. Příloha č. 4.). Tyto sazby daně se zjišťují pro každé jednotlivé vozidlo dle údajů uvedených v technických dokladech k vozidlu. Při užití soukromého osobního automobilu nebo přívěsného vozidla zaměstnance k pracovní cestě se zavádí tzv. alternativní sazba daně, která činí 25 Kč za každý den použití soukromého osobního automobilu nebo jeho přípojného vozidla, je-li to pro poplatníka (zaměstnavatele) výhodnější. V praxi to znamená, že poplatník si musí v daném měsíci spočítat, zda je pro něho výhodnější využívat alternativní sazbu daně nebo vycházet z roční sazby daně dle údajů uvedených v technických dokladech k vozidlu. Poplatníci, vlastníci vozidla (spadající do sazby daně dle §6 odst. 2) určená pro vymezené činnosti výrobní povahy v rostlinné výrobě, si uplatní snížení sazby daně ve výši 25 %. Zařazení vozidla určeného k výrobní povaze v rostlinné výrobě, musí být uvedeno v technickém průkazu vozidla. Činnostmi výrobní povahy v rostlinné výrobě se rozumí hlavně: příprava a ošetření půdy, setí a sázení polních plodin, kultivace polních porostů, řez ovocných strojů a keřů, sklizňové práce, posklizňové práce, balení osiva a sadby, provoz zavlažovacích systémů a jiné. Zemědělský podnikatel se může svobodně rozhodnout mezi dvěma postupy. „Uplatní právo na snížení roční sazby daně podle ustanovení § 6 odst. 5, tj. na základě titulu využívání v rostlinné výrobě“²⁵, nebo „uplatní právo na snížení roční sazby daně podle §6 odst. 6 zákona, tj. podle doby uplynuté od první registrace vozidla“²⁶. Sazba daně u osobních a nákladních vozidel se snižuje o 48 % po dobu následujících 36 kalendářních měsíců od data jejich první registrace, o 40 % po dobu následujících dalších 36 kalendářních měsíců a o 25 % po dobu následujících dalších 36 kalendářních měsíců. Nárok na příslušné snížení sazby daně vzniká počínaje kalendářním měsícem první registrace vozidla a končí u téhož vozidla po uplynutí 108 kalendářních měsíců. Při změně provozovatele vozidla, který má nárok na snížení sazby daně lze u nového provozovatele uplatnit až v kalendářním měsíci, kdy došlo ke změně provozovatele v technickém průkazu.²⁷ „U vozidel dovezených ze zahraničí prokáže poplatník daně nárok na snížení sazby daně podle § 6 odst. 6 potvrzením nebo jiným dokladem o první registraci vozidla, vydaným příslušným registračním orgánem v zahraničí, popřípadě registračním orgánem na území České republiky, který má k dispozici údaje k vozidlu, v nichž je první registrace zaznamenána.“²⁸ U vozidel registrovaných poprvé v České republice nebo v zahraničí před 1. lednem 1990 se sazba daně zvyšuje o 25 %. Toto zvýšení sazby daně

²⁵ Zákon č. 16/1993 Sb. S komentářem, Ing. Karel Janda, str. 34, ISSN 1211-2437

²⁶ Zákon č. 16/1993 Sb. S komentářem, Ing. Karel Janda, str. 34, ISSN 1211-2437

²⁷ Daně a účetnictví bez chyb, pokud a penále 10/2013, str. 4, ISSN 1214-522X

²⁸ Zákon č. 16/1993 Sb. S komentářem, Ing. Karel Janda, str. 35, ISSN 1211-2437

se uplatňuje u všech druhů a kategorií silničních vozidel bez jakékoliv výjimky. Silniční vozidla s největší povolenou hmotností nad 3,5 tuny určená výlučně pro přepravu nákladů jsou vždy předmětem daně silniční. Nezáleží na jejich způsobu využívání a účelu. Bez ohledu na datum první registrace umožňuje ustanovení dle §6 odst. 9 zákona o dani silniční snížení sazby daně o 100 % u nákladních vozidel včetně tahačů, nákladních přívěsů a nákladních návěsů s největší povolenou hmotností nad 3,5 tuny a méně než 12 tun. Toto snížení sazby daně mohou využít pouze fyzické osoby nebo subjekty, které nejsou založeny nebo zřízeny za účelem podnikání (dle § 18 odst. 8 zákona o daních z příjmů). Toto snížení sazby daně může být také využíváno pro vozidla, které jsou využívána jako výcviková vozidla podle zákona č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a o změnách některých zákonů. Možnost uplatnění tohoto snížení sazby daně je pouze za splnění podmínky, že vozidla jsou využívána jen pro praktický výcvik řidičů. Pokud by zároveň byly automobily využívány k jiným činnostem, nemohlo by se toto snížení uplatnit. Dle § 6 odst. 10 zákona o dani silniční, můžeme uplatit snížení sazby daně o 48 % u nákladních vozidel, včetně tahačů, nákladních přívěsů a nákladních návěsů s největší povolenou hmotností 12 a více tun. Jelikož se toto snížení vztahuje na určitá vozidla bez ohledu na jejich datum první registrace, neuplatňuje se zvýšení sazby daně z titulu registrace před 1. lednem 1990. Zároveň není přípustné kombinovat toto snížení sazby daně se snížením sazby daně podle § 6 odst. 6. Toto snížení sazby daně mohou opět uplatnit pouze fyzické osoby nebo subjekty, které nebyly založeny nebo zřízeny za účelem podnikání (dle § 18 odst. 8 zákona o daních z příjmů). Opět je tady možnost uplatnit toto snížení sazby daně pro vozidla, které jsou využívána jako výcviková vozidla podle zákona č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a o změnách některých zákonů. Tyto vozidla musí splňovat podmínku, že jsou využívána jen pro praktický výcvik řidičů.²⁹

3.1.7 Vznik a zánik daňové povinnosti, splatnost, placení a zaokrouhlování daně a záloh na daň

Daňová povinnost vzniká v tom kalendářním měsíci, v jehož průběhu se vozidlo stalo předmětem této daně. Pokud se kupuje vozidlo, které je registrováno v České republice, tak vzniká kupujícímu daňová povinnost v kalendářním měsíci, kdy byl zapsán do technického průkazu a v registru silničních vozidel. Při koupi již používaného silničního vozidla

²⁹ Zákon č. 16/1993 Sb. S komentářem, Ing. Karel Janda, str. 39, ISSN 1211-2437

se postupuje stejně jako při pořízení nového silničního vozidla. Novému vlastníkovi silničního vozidla, který koupené vozidlo používá pro svou podnikatelskou činnost nebo v souvislosti s ní, vzniká daňová povinnost v kalendářním měsíci, v němž byl zapsán jako vlastník vozidla v registru vozidel a v technickém průkazu vozidla. „*Vlastnické právo k vozidlu nabývá dnem jeho skutečného převzetí (§ 133 odst. 1 občanského zákoníku). Podle nového občanského zákoníku se vlastnické právo k věci určené jednotlivě (a takovou věcí silniční vozidlo je) převádí už samotnou smlouvou k okamžiku její účinnosti, pokud smlouvou zúčastněných stran nebylo sjednáno jinak (§ 1099 nového občanského zákoníku).*“³⁰ U silničních vozidel, která jsou předmětem daně silniční, zaniká daňová povinnost v kalendářním měsíci, v němž vozidlo přestalo být předmětem daně (viz. § 6 odst. 1 zákona o dani silniční).

Zánik daňové povinnosti nastane, jestliže pomine alespoň jedna z podmínek, při jejichž splnění se vozidlo stalo předmětem daně silniční. Těmito podmínkami se rozumí: skončilo využívání silničního vozidla k podnikání nebo k jiné samostatně výdělečné činnosti na území České republiky, zanikla registrace silničního vozidla v registru vozidel, změnila se osoba vlastníka a nový vlastník není poplatníkem daně silniční (viz § 6 odst. 2 ZoDS).

Poplatník daně silniční je povinen platit zálohy na daň. Poplatník platí tyto zálohy za každé čtvrtletí a to vždy 15. den v měsíci, který následuje po konci čtvrtletí, to je do 15. dubna za první čtvrtletí, do 15. července za druhé čtvrtletí, do 15. října za třetí čtvrtletí a do 15. prosince za říjen a listopad. Tyto lhůty neplatí pro poplatníky, kteří mají oprávnění k uplatnění snížení sazby daně o 48 % podle ustanovení §6 odst. 10 ZoDS. Tito poplatníci platí pouze jednu zálohu a to ve lhůtě do 15. prosince. Záloha je ve výši, která odpovídá nejméně 70 % roční daňové povinnosti. „*Výše zálohy se zjistí jako součin jedné dvanáctiny roční daňové sazby za jednotlivá vozidla a počtu měsíců, v nichž v daném zálohovém období bylo vozidlo předmětem daně silniční.*“³¹ Poplatníkovi nikdo nebude bránit, pokud se rozhodne zaplatit zálohu na daň na celý kalendářní rok ve lhůtě první zálohy. Poplatníci jsou povinni vést evidenci o zaplacené dani a o zálohách na daň podle jednotlivých vozidel.

„*Daň, záloha na daň a sleva na dani za jednotlivá vozidla se zaokrouhlují na celé koruny nahoru.*“³²

³⁰ Zákon č. 16/1993 Sb. S komentářem, Ing. Karel Janda, str. 40, ISSN 1211-2437

³¹ Zákon č. 16/1993 Sb. S komentářem, Ing. Karel Janda, str. 46, ISSN 1211-2437

³² § 11 Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční,

3.1.8 Sleva na dani

„Sleva na dani silniční se uplatňuje jen u silničních vozidel používaných v kombinované dopravě. Jde o uplatnění ekologického aspektu daně silniční.“³³ Kombinovanou dopravou se rozumí přeprava zboží v jedné a téže přepravní jednotce (velký kontejner, výměnná nástavba, odvalovací kontejner) nebo v nákladním automobilu, přívěsu, návěsu s tahačem i bez tahače, při které se využije železniční nebo vnitrozemská vodní doprava, pokud úsek po železnici nebo vnitrozemské vodní cestě přesahuje vzdálenost 100 km vzdušnou čarou a pokud její počáteční nebo koncový úsek tvoří přeprava po pozemní komunikaci.³⁴ Vozidlo, které je využíváno výlučně k přepravě v počátečním nebo koncovém úseku kombinované dopravy činí sleva na dani 100 %. U ostatních vozidel, která jsou využívána v kombinované dopravě, se výše slevy na dani odvíjí od uskutečněných jízd v kalendářním roce (viz. Příloha č. 6). Jestliže je při jedné jízdě ujetu více než 250km na území České republiky, započítává se pro účely slevy na dani taková jízda jako dvě jízdy. Nárok na slevu na dani uplatňuje poplatník u místně příslušného územního pracoviště finančního úřadu. Jízdy se prokazují přepravními doklady s potvrzenými údaji překladiště kombinované dopravy, případně nakládací a vykládací železniční stanice.

3.1.9 Zdaňovací období, daňové přiznání

Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok. Daňové přiznání je poplatník povinen podat nejpozději do 31. ledna kalendářního roku následujícího po uplynutí zdaňovacího období, a to i v případech jedná-li se o poplatníka, kterému přiznání zpracovává daňový poradce. V daňovém přiznání se uvádí i vozidla, které jsou od daně silniční osvobozeny. Nový poplatník daně je povinen podat přihlášku k registraci daně silniční nejpozději ve lhůtě splatnosti nejbližší zálohy na daň.

³³ Zákon č. 16/1993 Sb. S komentářem, Ing. Karel Janda, str. 47, ISSN 1211-2437

³⁴ Daň a účetnictví bez chyb, pokud a penále 10/2013, str. 8, ISSN 1214-522X

3.2 Případová studie týkající se silniční daně

Společnost Slezskomoravské telekomunikace Opava spol. s r.o. má v obchodním majetku firmy tři automobily, které musí vykázat v daňovém přiznání DAP k silniční dani.

1) Volkswagen Transporter

Registrační značka	7T5 0442
Kategorie vozidla	N1
Druh vozidla	Nákladní automobil skříňový
Největší povolená hmotnost	2,6 t
Počet náprav	2
Datum první registrace	7.4.2011

(viz. Příloha č. 8)

Volkswagen Transporter je označen v technickém průkazu (dále jen „TP“) jako nákladní automobil. Proto určíme základ daně podle největší povolené hmotnosti a počtu náprav. Odpovídající sazbu daně posléze zjistíme podle § 6 odst. 2 ZoDS.

Sazba daně = 3600 Kč

Sazba daně se u vozidel snižuje, podle § 6 odst. 6 ZoDS, o **48 %**, **40 %** nebo **25 %**. Tento nárok však můžeme uplatnit pouze po dobu 108 kalendářních měsíců od měsíce, ve kterém bylo auto poprvé zaregistrováno.

<i>Snížení sazby daně o</i>	04/2011 – 03/2014	48 %
	04/2014 – 03/2017	40 %
	04/2017 – 03/2020	25 %

Z důvodu změny snížení sazby daně v roce 2014, bude výpočet silniční daně k danému vozidlu trochu obtížnější, jelikož musíme výpočet daně rozdělit na dvě části. Z toho první část se bude skládat z období leden až březen a bude použito snížení sazby daně ve výši 48 %. Druhá část daně se bude skládat z období duben až prosinec, kdy použijeme snížení sazby daně ve výši 40 %.

leden – březen 2014

$Roční\ daň = sazba\ daně * 0,52 = 1872\ Kč$

$Měsíční\ daň = 1872 \div 12 = 156\ Kč$

$Daň\ (01 - 03/2014) = 156 \times 3 = 468\ Kč$

duben – prosinec 2014

$Roční\ daň = sazba\ daně * 0,6 = 2160\ Kč$

$Měsíční\ daň = 2160 \div 12 = 180\ Kč$

$Daň\ (04 - 12/2014) = 180 \times 9 = 1620\ Kč$

Silniční daň = daň (01 – 03/2014) + daň (04 – 12/2014)

Silniční daň = 468 + 1620 = **2088 Kč**

2) Škoda Roomster

Registrační značka	6T5 0213
Kategorie vozidla	M1
Druh vozidla	Osobní automobil kombi
Zdvihový objem motoru	1197 cm ³
Datum první registrace	24.5.2010

(viz. Příloha č. 9)

Škoda Roomster je označen v TP jako osobní automobil. Proto určíme, že základem daně je zdvihový objem motoru v cm³, který je ve výši 1197 cm³ a tudíž odpovídající sazbu daně nalezneme v § 6 odst. 1 ZoDS.

Sazba daně = 1800 Kč

Sazba daně se u vozidel snižuje, podle § 6 odst. 6 ZoDS, o **48 %**, **40 %** nebo **25 %**. Tento nárok však můžeme uplatnit pouze po dobu 108 kalendářních měsíců od měsíce, ve kterém bylo auto poprvé zaregistrováno.

Snížení sazby daně o	05/2010 – 04/2013	48 %
	05/2013 – 04/2016	40 %
	05/2016 – 04/2019	25 %

Výpočet daně bude v tomto případě poměrně jednoduchý, jelikož nám vychází, že po celý rok 2014 bude snížení sazby daně totožné, tedy **40 %**, a tím pádem nám odpadá problém s rozpočítáním daně na jednotlivé měsíce.

$Silniční\ daň = sazba\ daně \times 0,6 = 1800 \times 0,6 = \mathbf{1080\ Kč}$

3) GAZ

Registrační značka	4T8 1382
Kategorie vozidla	N1G
Druh vozidla	Nákladní automobil skříňový
Největší povolená hmotnost	3,5 t
Počet náprav	2
Datum první registrace	13.3.2008

(viz. Příloha č. 10)

GAZ je označen v TP jako nákladní automobil. Proto určíme základ daně podle největší povolené hmotnosti a počtu náprav. Odpovídající sazbu daně posléze zjistíme podle §6 odst.2 ZoDS.

Sazba daně = 3600 Kč

Sazba daně se u vozidel snižuje, podle § 6 odst. 6, o **48 %**, **40 %** nebo **25 %**. Tento nárok však můžeme uplatnit pouze po dobu 108 kalendářních měsíců od měsíce, ve kterém bylo auto poprvé zaregistrováno.

<i>Snížení sazby daně o</i>	03/2008 – 02/2011	48 %
	03/2011 – 02/2014	40 %
	03/2014 – 02/2017	25 %

Z důvodu změny snížení sazby daně v roce 2014, bude výpočet silniční daně k danému vozidlu opět nutné rozdělit na dvě části. Z toho první část se bude skládat z období leden až únor a bude použito snížení sazby daně ve výši 40 %. Druhá část daně se bude skládat z období březen až prosinec, kdy použijeme snížení sazby daně ve výši 25 %.

leden – únor 2014

Roční daň = $3600 \times 0,6 = 2160 \text{ Kč}$

Měsíční daň = $2160 \div 12 = 180 \text{ Kč}$

Daň (01 – 02/2014) = $180 \times 2 = 360 \text{ Kč}$

březen – prosinec 2014

Roční daň = $3600 \times 0,75 = 2700 \text{ Kč}$

Měsíční daň = $2700 \div 12 = 225 \text{ Kč}$

Daň (03 – 12/2014) = $225 \times 10 = 2250 \text{ Kč}$

Silniční daň = daň (01 – 02/2014) + daň (03 – 12/2014)

Silniční daň = 360 + 2250 = **2610 Kč**

4) Zálohy na silniční daň

Zálohy na silniční daň je poplatník povinen zaplatit čtyřikrát ročně, a to do 15. dubna, 15. července, 15. října, 15. prosince. U zálohy splatné 15. prosincem jsou rozhodným obdobím pouze měsíce říjen a listopad. Prosinec se poté tváří jako doplatek na dani.

	I.Q	II.Q	III.Q	IV.Q	Σ
Volkswagen	468 Kč	540 Kč	540 Kč	360 Kč	1908 Kč
Škoda	270 Kč	270 Kč	270 Kč	180 Kč	990 Kč
GAZ	585 Kč	675 Kč	675 Kč	450 Kč	2385 Kč

Daňová povinnost = 2088 + 1080 + 2610 = 5778 Kč

Zálohy = 1908 + 990 + 2385 = 5283 Kč

Doplatek na silniční dani = 5778 – 5283 = 495 Kč

3.3 Vlastní návrh

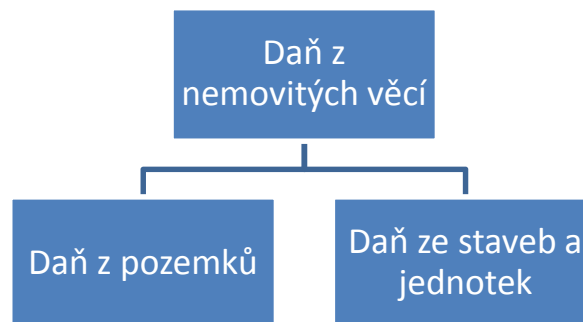
V ČR funguje systém placení silniční daně a souběžně výběr mýtného u vozidel určených k podnikání. Vzhledem k tomu, jaký máme stav silnic a dálnic, platí podnikatelé poměrně vysoké poplatky. K tomu se přidávají vynucené náklady na opravy automobilů způsobené jízdou po nevyhovujících vozovkách. Nejprve je nutné vysvětlit, kdo vybírá mýtné a kdo silniční daň, a komu plynou výnosy z těchto poplatků. Mýtné platí podnikatelské subjekty za využívání pozemních komunikací a liší se od typu vozidla a počtu ujetých kilometrů. Výtěžek z mýtného putuje na účty Ředitelství silnic a dálnic (dále jen „ŘSD“), které by tyto peněžní prostředky mělo investovat do oprav, údržby a výstavby sítě silnic a dálnic (zatím je postaveno 878 km z plánovaných 2100 km). Silniční daň platí podnikatelské subjekty za každý automobil, který se používá k podnikání. Výnosy ze silniční daně plynou do Státního fondu dopravní infrastruktury a správcem daně je finanční úřad. V první řadě je navrženo rozšíření výběru mýtného, ze stávajících dálnic, rychlostních silnic a vybraných silnic I. třídy, na absolutně všechny dálnice, rychlostní silnice a silnice I. třídy. Tím by se zvýšily výnosy ŘSD a bylo by více peněžních prostředků na opravy a údržby silnic. Jako druhý a velmi podstatný bod bych rád zavedl podobný styl zdanění, jako mají ve Švýcarsku,

tj. co se vybere na daních ve vybraném kantonu, to se taky v daném kantonu bude investovat. Stejná metoda by měla být aplikována na mýtném. např. co vybere ŘSD v Moravskoslezském kraji na mýtném za I. kvartál zdaňovacího období (např. 5 000 000 Kč), tak tyto peněžní prostředky rozdělí na opravy, rekonstrukce a novou výstavbu v Moravskoslezském kraji. Druhým návrhem by bylo zvýšení silniční daně v průměru o 25 %. S tímto opatřením by sice podnikatelské subjekty nesouhlasily, ale kdybychom podnikatelským subjektům nabídli vyšší slevy na mýtném, než jsou doposud, mohlo by to být pro firmy výhodnější řešení než objíždět zpoplatněné pozemní komunikace. Objížděním mnohdy dochází k větším nákladům na pohonné hmoty, amortizaci vozidla a tudíž opět vyššího zatížení firemního rozpočtu (neustále roste výše pohonných hmot, znečišťování životního prostředí, atd.). Je nutné motivovat tuzemské a zahraniční autodopravce, aby využívali našich rychlostních silnic a dálnic. Touto motivací mám na mysli nižší mýtné a vyšší kvalitu pozemních komunikací. Měli bychom se kvalitou silnic a dálnic, a také výši mýtného dostat na úroveň evropských států. Tímto způsobem bychom mohli dosáhnout toho, že i zahraniční přepravci budou průjezdem ČR finančně podporovat rozvoj naší infrastruktury. Navrhuji zvýšit silniční daň a snížit mýtné, protože silniční daň platí pouze motorová vozidla registrována a provozována na území ČR, na rozdíl od toho mýtné platí každý, kdo využívá pozemní komunikace na území ČR včetně zahraničních autodopravců. Nakonec by na tomto řešení vytěžily všechny zúčastněné strany. Stát by inkasoval na silniční dani v průměru o 25 % více než doposud. Poplatník by ušetřil na platbách, protože silniční daň je v porovnání s mýtným zanedbatelná nákladová položka. ŘSD by na tomto řešení také získalo, i přes počáteční vysoké náklady na pořízení mýtných bran (případně systému monitorování vozidel přes GSM) na rozšířených úsecích silnic I. třídy, z kterých by plynuly vyšší příjmy.

4 Analýza daně z nemovitých věcí

Daň z nemovitých věcí je majetkovou daní, která je upravena zákonem č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí (dále jen „ZoDNV“). Jako jediná se daň z nemovitých věcí se platí ve splátkách a má návaznost na katastr nemovitostí, který eviduje především vlastnická práva k nemovitostem. Daň z nemovitých věcí je tvořena ze dvou částí, daně z pozemku a daně ze staveb a jednotek (viz. Obr. 1.4)³⁵

Obr. 1. 4

Druhy daně z nemovitých věcí

Zdroj: Vlastní tvorba

4.1 Daň z pozemků

Daň z pozemků je jedna ze dvou daní, které jsou vymezeny v ZoDNV a vychází z katastru nemovitostí ve kterém je vyměřena plocha parcely.

4.1.1 Předmět daně

Předmětem daně z pozemků jsou pozemky na území České republiky evidované v katastru nemovitostí. Pozemkem se rozumí, dle zákona č. 334/1992 Sb., o katastru nemovitostí, část zemského povrchu oddělená od sousedních částí hranicí správní jednotky nebo hranicí katastrálního území, hranicí vlastnickou. Katastr nemovitostí je soubor údajů o nemovitostech v České republice. V katastru nemovitostí jsou pozemky evidovány v podobě parcel. Pozemky rozlišujeme dle účelu: zemědělské pozemky, které jsou dále evidovány podle druhů: orná půda, chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady a trvalé porosty, lesní pozemky, vodní plochy, zastavěné plochy a nádvoří a ostatní plochy. Součástí katastru nemovitostí

je evidence vlastnických a jiných práv k nemovitostem. ZoDNV na rozdíl od katastru nemovitostí vymezuje další dva druhy pozemků. Těmito pozemky se rozumí stavební

³⁵ Zákon č. 338/1992 Sb. s komentářem, Ing. Anna Teklá, str. 13, ISSN 1211-2437

pozemky a zpevněné plochy pozemků, které jsou užívány k podnikatelské činnosti nebo v souvislosti s ní.³⁶

4.1.2 Předmětem daně nejsou

Předmětem daně z pozemků nejsou: pozemky zastavěné zdanitelnými stavbami v rozsahu zastavěné plochy těchto staveb, lesní pozemky, na nichž se nacházejí lesy ochranné a lesy zvláštního určení, pozemky, které jsou vodní plochou s výjimkou rybníků sloužících k intenzivnímu a průmyslovému chovu ryb, pozemky určené pro obranu České republiky. Nově od 1. ledna 2014 nejsou předmětem daně, pozemky, které jsou součástí jednotky a pozemky ve spoluvlastnictví všech vlastníků jednotek v domě užívané společně s těmito jednotkami. Tato změna je vyvolána novým pojetím jednotek podle Nového občanského zákoníku (dále jen „NOZ“). „*Jednotka zahrnuje byt a podíl na společných částech nemovité věci, do které patří i pozemek. Pokud je tedy pozemek součástí jednotky, předmětem daně je jednotka a pozemek není předmětem daně z pozemků. Z předmětu daně z pozemků jsou vyňaty i pozemky ve spoluvlastnictví všech vlastníků jednotek. Pokud by šlo o pozemek užívaný společně s jednotkami, ale ve spoluvlastnictví pouze některých vlastníků jednotek, bude takový pozemek samostatně předmětem daně z pozemků.*“³⁷Rozlišení zda se jedná o lesy ochranné nebo lesy zvláštního určení, podle § 2 odst. 2 písm. b. O zařazení lesů do kategorie lesů ochranných nebo do kategorie lesů zvláštního určení rozhoduje orgán státní správy lesů na návrh vlastníka lesa nebo z vlastního podnětu. Orgán státní správy lesů se řídí podle zákona č. 289/1995 Sb., o lesích ve znění p. p., který člení lesy převažujících funkcí do tří kategorií: lesy ochranné, lesy zvláštního určení a lesy hospodářské. Předmětem daně z pozemků jsou pouze pozemky hospodářských lesů ve smyslu § 9 zákona o lesích.³⁸

4.1.3 Poplatník daně

Poplatníkem daně z pozemků především vlastník pozemku, který je zapsán v katastru nemovitostí. U pozemků ve vlastnictví České republiky je poplatníkem daně z pozemků organizace s určitým, zákonem stanoveným, vztahem k pozemku. Těmito organizacemi mohou být organizační složky státu (státní příspěvková organizace, státní fond, státní podnik nebo jiná státní organizace), právnické osoby, které mají právo užívat tento pozemek na základě výpůjčky podle zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím

³⁶ Zákon č. 338/1992 Sb. s komentářem, Ing. Anna Teklá, str. 14, ISSN 1211-2437

³⁷ <http://www.povr.cz/novinky/dan-z-nemovitych-veci-od-1-1-2014/>

³⁸ Zákon č. 338/1992 Sb. s komentářem, Ing. Anna Teklá, str. 15, ISSN 1211-2437

vystupování v právních vztazích. Jestliže se jedná o pozemek ve vlastnictví svěřenském fondu, podílovém fondu a fondu obhospodařovaný penzijní společností, pak je poplatníkem daně právě tento fond. Dalším poplatníkem daně z pozemku je stavebník, pokud se jedná o pozemek, který je zatížený právem stavby. Poplatníkem daně z pozemků je vždy nájemce nebo pachtýř u pronajatého nebo propachtovaného pozemku, jde-li o pozemky, které jsou evidovány v katastru nemovitostí zjednodušeným způsobem. Jedná se o pozemky, které jsou pronajaté. V případě, že by se jednalo o pozemek, který by byl evidován v katastru nemovitostí zjednodušeným způsobem a nebyl by pronajat, potom by poplatníkem daně byl vlastník pozemku. Uživatel pozemku může být poplatníkem daně z pozemku za určitých podmínek, a to tehdy, když vlastník pozemku není znám nebo pokud byly vlastníkově pozemku vydány náhradní pozemky podle zákona č. 221/1993 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech.

4.1.4 Osvobození od daně

Osvobození pozemků od daně je ZoD NV omezeno vlastnictvím, rozsahem, druhem pozemku nebo charakterem stavby, se kterou tvoří pozemek funkční celek, omezení se také může vztahovat pouze na konkrétní počet let.³⁹ Osvobodit lze např. pozemky veřejně přístupných parků, pozemky ve vlastnictví veřejných vysokých škol, pozemky sloužící všem druhům veřejné dopravy, dále pozemky tvořící funkční celek se zdanitelnými stavbami, které jsou ve vlastnictví církví, a také pozemky, tvořící funkční celek se zdanitelnou stavbami sloužícími zdravotnictví nebo školám. Osvobodit lze také zemědělské pozemky členěné podle druhu evidovaného v katastru nemovitostí na ornou půdu, chmelnice, vinice, ovocné sady a trvalé porosty od daně z pozemku. Další druhy osvobození jsou uvedeny v § 4 ZoD NV.⁴⁰

4.1.5 Základ daně

Základ daně u pozemků se rozděluje do tří skupin pozemků.

Do první skupiny, kterou označujeme jako zemědělské pozemky, patří: orná půda, chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady a trvalé porosty. Základ daně se u těchto pozemků stanovuje jako součin skutečné výměry pozemku v m² a průměrné ceny půdy stanovené na 1 m² vyhláškou Ministerstva zemědělství ČR.

³⁹ Zákon č. 338/1992 Sb. s komentářem, Ing. Anna Teklá, str. 18, ISSN 1211-2437

⁴⁰ Zákon č. 338/1992 Sb. s komentářem, Ing. Anna Teklá, str. 18, ISSN 1211-2437

Druhá skupina pozemků je skupina, do které spadají hospodářské lesy a rybníky s intenzivním a průmyslovým chovem ryb. U těchto pozemků stanovujeme základ daně dvojnásobem. První možností jak stanovit základ daně je cena zjištěná podle platných cenových předpisů k 1. lednu zdaňovacího období. Platným cenovým předpisem je zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku. Druhou možností jak stanovit základ daně je součin výměry pozemku v m² a částky 3,80 Kč za 1 m². Druhá možností je jednodušší, nicméně pro poplatníka, který vlastní méně kvalitní lesní pozemky nebo pozemky s intenzivním a průmyslovým chovem ryb, nemusí být výhodnější.

Třetí skupinou jsou pozemky, které označujeme jako ostatní pozemky a patří sem: stavební pozemek, zastavěná plocha a nádvoří a ostatní plocha. Základem daně je u těchto pozemků skutečná výměra pozemku v m². Z těchto pozemků je nejsložitější zdaňování stavebních pozemků, jelikož pod tímto názvem není pozemek veden v katastru nemovitostí. Definice tohoto druhu pozemku upravuje pouze § 6 odst. 3 ZoDNL, tato definice bude popsána v dalších částech bakalářské práce.⁴¹

4.1.6 Sazba daně

Sazbu daně dělíme podle druhu pozemků: zemědělské a nezemědělské pozemky.

Mezi zemědělské pozemky řadíme: orné půdy, chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady, trvalé travní porosty, hospodářské lesy a rybníky s intenzivním a průmyslovým chovem ryb (viz. § 5 odst. 1 ZoDNL). Sazba daně u zemědělských pozemků je vyjádřena procentem ze základu daně. Oproti tomu sazba daně nezemědělských pozemků je vyjádřena množstvím Kč za 1 m². Sazba daně pro ornou půdu, chmelnici, vinici, zahradu a ovocné sady činí 0,75 %. U trvalých travních porostů, hospodářských lesů a rybníků s intenzivním a průmyslovým chovem ryb je sazba daně nižší, a to 0,25 %.

Mezi nezemědělské pozemky řadíme zpevněné plochy pozemků, které jsou užívány k podnikání nebo v souvislosti s ním, stavební pozemky, ostatní pozemky a zastavěné plochy a nádvoří. Zpevněné plochy pozemků, které jsou užívány k podnikání nebo v souvislosti s ním. Rozdělujeme podle výše sazby daně do dvou kategorií. Do první kategorie patří zemědělská prvovýroba, lesní a vodní hospodářství. Pro první kategorii činí výše sazby daně 1,00 Kč za každý m². Do druhé kategorie spadá průmysl, stavebnictví, doprava, energetika, ostatní zemědělská výroba a ostatní druhy podnikání. Druhá kategorie má vyšší sazbu daně

⁴¹ Zákon č. 338/1992 Sb. s komentářem, Ing. Anna Teklá, str. 19, ISSN 1211-2437

než první kategorie, a to ve výši 5,00 Kč za každý m². Stavební pozemky jsou dále definovány v § 6 odst. 3 ZoDNLV, který říká, že stavebním pozemkem se rozumí nezastavěný pozemek určený k zastavění zdanitelnou stavbou. Stavební pozemek má základní sazbu daně ve výši 2,00 Kč za každý m², přičemž se tato základní sazba daně dále násobí koeficientem (podle § 6 odst. 4 ZoDNLV, viz. Příloha č. 6) „*Tento koeficient daný zákonem, který je v intervalu od 1,0 do 4,5, může obec obecně závaznou vyhláškou zvýšit o jednu kategorii nebo snížit o jednu až tři kategorie.*“⁴² Za ostatní pozemky se považují pozemky, které jsou určeny zejména jako skladištní, dílenské prostory a odstavné plochy. Sazba daně pro tento druh pozemků je ve výši 0,20 Kč za každý m². Posledním druhem nezemědělských pozemků jsou pozemky označovány jako zastavěné plochy a nádvoří. U tohoto druhu pozemku se z výměry uvedené ve výpisu z katastru nemovitostí započítává pouze ta část výměry, která není ve skutečnosti zastavěná stavbou. Sazba daně je pro tento pozemek stejná jako u ostatní pozemků, tj. 0,20 Kč za každý m².

4.2 Daň ze staveb a jednotek

Daň ze staveb a jednotek je další daní, která je obsažena v ZoDNLV. Při výpočtu této daně se vychází z podlahové výměry zdanitelných staveb a jednotek. Stejně jako u daně z pozemků, se podlahová výměra zjišťuje z katastru nemovitostí.

4.2.1 Předmět daně

Předmětem daně ze staveb a jednotek jsou zdanitelné stavby a jednotky, které se nachází na území České Republiky a jsou evidované v katastru nemovitostí. Zdanitelnou stavbou se rozumí budova nebo inženýrská stavba (viz. Příloha č. 7). Budova je definována zákona č. 256/2013 Sb. o katastru nemovitostí jako nadzemní stavba spojená se zemí pevným základem, která je prostorově soustředěna a navenek převážně uzavřena obvodovými stěnami a střešní konstrukcí. Předmětem daně ze staveb a jednotek není budova, v níž jsou jednotky. Na zdanitelnou stavbu, která není samostatnou nemovitou věcí, se hledí jako na nemovitou věc, jejímž vlastníkem je ten, kdo vlastní věc, jejíž je tato stavba součástí.

4.2.2 Poplatník daně

Poplatníkem daně ze staveb a jednotek je ve většině případů vlastník zdanitelné stavby nebo jednotky. U staveb a jednotek, které jsou ve vlastnictví České republiky, je poplatníkem

⁴² Zákon č. 338/1992 Sb. s komentářem, Ing. Anna Teklá, str. 22, ISSN 1211-2437

daně organizace s určitým, zákonem stanoveným, vztahem k stavbě nebo jednotce. Těmito organizacemi mohou být organizační složky státu (státní příspěvková organizace, státní fond, státní podnik nebo jiná státní organizace), právnické osoby, které mají právo užívat zdanitelnou stavbu nebo jednotku na základě výpůjčky podle zákona č. 219/2000 Sb. o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích. Pokud se jedná o pozemek ve vlastnictví svěřenského fondu, podílového fondu a fondu obhospodařovaného penzijní společností, pak je poplatníkem daně právě tento fond. Poplatníkem daně ze staveb a jednotek je vždy nájemce nebo pachtýř u pronajaté nebo propachtované jednotky, která zahrnuje jiný nebytový prostor než je sklep nebo komora, nebo zdanitelné stavby, s výjimkou budovy obytného domu.

4.2.3 Osvobození od daně

Rozsah osvobození od daně ze staveb a jednotek, podle § 9 ZoDNLV je podstatně větší než u daně z pozemků. Osvobození jsou omezoována vlastnictvím, rozsahem, druhem pozemku nebo charakterem zdanitelné stavby, se kterou pozemek tvoří funkční celek. Osvobození od daně ze staveb a jednotek se vztahuje na zdanitelné stavby a jednotky, které jsou např. ve vlastnictví České republiky, ve vlastnictví obce, na jejímž katastrálním území se nacházejí, ve vlastnictví jiného státu užívané diplomatickými zástupci. Zdanitelné stavby a jednotky, které slouží školám a školským zařízením, které jsou zapsány ve školském rejstříku, muzeím a galeriím, knihovnám, veřejným archívům, zařízení sociálních služeb, spolkům zdravotně postižených občanů, k zajištění hromadné osobní dopravy a další (viz. § 9 ZoDNLV). Z pohledu poplatníka, je velmi důležité uplatnit nárok na osvobození od daně ze staveb a jednotek v DAP.

4.2.4 Základ daně

Základ daně ze staveb a jednotek se stanovuje odlišně pro zdanitelné stavby a pro jednotky. Základ daně pro zdanitelné stavby je výměra zastavěné plochy v m² podle stavu k 1. lednu zdaňovacího období. Výměru zastavěné plochy zjistíme na katastru nemovitostí, který však eviduje výměru celého pozemku (tzv. zastavěná plocha a nádvoří). Výměrou pro daň ze staveb a jednotek je však pouze skutečná plocha, která je zastavěná zdanitelnou stavbou. Tudíž výměra pozemku (dle katastru nemovitostí) mínus skutečně zastavěná plocha zdanitelnou stavbou. Základem daně pro jednotky je upravená podlahová plocha. Upravenou podlahovou plochou se rozumí výměra podlahové plochy jednotky v m² podle stavu k 1. lednu zdaňovacího období, která je vynásobená koeficientem 1,22 nebo 1,20. Koeficient

1,22 se používá v případech, je-li kromě pozemku zastavěného domem, je součástí jednotky také související pozemek, který přesahuje plochu nadzemní stavby. Koeficient 1,20 se využije v případech, kdy není s jednotkou spojen spoluvlastnický podíl na jiném pozemku než na zastavěném domě. Do podlahové plochy jednotky se pro účely této daně nezahrnuje podlahová výměra společných částí domu.

4.2.5 Sazba daně

Sazby daně se různí, podle druhu zdanitelné stavby nebo jednotky. Obytný dům - se rozumí zdanitelná stavba pro bydlení, ve které více než polovina podlahové plochy odpovídá požadavkům na trvalé bydlení. Sazba daně pro obytný dům činí 2 Kč za 1 m² zastavěné plochy. Stejnou základní sazbu daně ze staveb a jednotek jako obytné domy mají i zdanitelné stavby tvořící příslušenství k obytným domům, tj. 2 Kč za 1 m² zastavěné plochy, avšak pouze z výměry, která přesahuje 16 m². Jedná se o zdanitelné stavby, které plní doplňkovou funkci se stavbou obytného domu a jsou umístěny na pozemku obytného domu. Jedná se zejména o kůlny, bazény, atd., nepatří sem garáže. U těchto staveb se základní sazba daně zvyšuje za každé další nadzemní podlaží o 0,75 Kč za 1 m² podlahové plochy, které přesahuje dvě třetiny zastavěné plochy stavby. Základní sazba 2 Kč za 1 m² nebo zvýšená základní sazba daně o nadzemní podlaží se v případě obytných domů a jejich příslušenství násobí koeficientem, který je odvozen od počtu obyvatel v obci, uvedeným v § 11 odst. 3 písm. a) ZoDnV, v rozmezí 1,0 až 4,5. U budov pro rodinnou rekreaci a budov rodinného domu, které slouží pro rodinnou rekreaci, činí sazba daně 6 Kč za 1 m² zastavěné plochy. Budovy, které plní doplňkovou funkci k těmto budovám s výjimkou garáží činí sazba daně 2 Kč za 1 m² zastavěné plochy. Pro tyto zdanitelné stavby může obec zavést koeficient ve výši 1,5, kterým se posléze násobí základní, případně zvýšená sazba daně. U garáží, které jsou vystavěny odděleně od budov obytných domů a u jednotek, jejíž převažující část podlahové plochy je užívána jako garáž, je sazba daně stanovena ve výši 8 Kč za 1 m² zastavěné plochy nebo upravené podlahové plochy. Opět u tohoto druhu stavby můžou obce zavést koeficient ve výši 1,5. U zdanitelných staveb nebo jednotek, které jsou užívány pro podnikatelskou činnost, činí základní sazba daně 2 Kč nebo 10 Kč za 1 m² zastavěné plochy nebo upravené podlahové plochy. Základní sazba 2 Kč za 1 m² je daná pro zdanitelné stavby nebo jednotky sloužící pro zemědělskou prvovýrobu, lesním nebo vodním hospodářství. Základní sazba 10 Kč za 1 m² se dále používá u zdanitelných staveb nebo jednotek, které slouží k podnikání v průmyslu, stavebnictví, dopravě, energetice nebo ostatních zemědělské výrobě. U všech ostatních druhů podnikání je základní sazba daně ve výši 10 Kč za 1 m² zastavěné plochy nebo upravené

podlahové plochy. U zdanitelných staveb označených jako „ostatní zdanitelné stavby“ činí základní sazba daně 6 Kč za 1 m² zastavěné plochy a jsou to stavby, které nelze zahrnout do předcházejících kategorií. Tyto zdanitelné stavby neslouží k podnikatelské činnosti a nejsou příslušenstvím k obytnému domu, a ani netvoří doplňkovou činnost ke stavbám k rodinné rekreaci. Většinou jsou to např. stodoly, zdanitelné stavby kulturních památek, zdanitelné stavby škol, zdanitelné stavby sloužící zdravotnictví a sociální péči, pokud se na ně nevztahuje osvobození. U jednotek označených jako „ostatní jednotky“ činí sazba daně 2 Kč za 1 m² upravené podlahové plochy. Ostatní jednotkou se rozumí např. byt, který neslouží k podnikatelské činnosti, nejsou vedeny v obchodním majetku a nejsou ani pronajímány k podnikatelské činnosti. Základní sazba daně se u ostatních jednotek násobí koeficientem podle počtu obyvatel v obci, a to ve výši od 1,0 až 4,5.

ZoDNL vysvětluje, co se rozumí pod pojmem první nadzemní podlaží, a další nadzemní podlaží. (podle § 11 odst. 2 ZoDNL) Také lze z tohoto ustanovení zjistit, že u staveb pro podnikatelskou činnost se zvyšuje základní sazba daně ze staveb a jednotek za každé další nadzemní podlaží, jehož zastavěná plocha přesahuje 1/3 zastavěné plochy. U obytných domů, staveb pro rekreaci a garáží je to jinak, tady se za každé další nadzemní podlaží považuje podlaží, jehož zastavěná plocha přesahuje 2/3 zastavěné plochy.

V § 3 a 4 ZoDNL je několik koeficientů, které jsou nezbytné pro výpočet správné výše daně ze staveb a jednotek.

4.2.6 Zvýšení daně

Zvýšení sazby daně se počítá tehdy, pokud je součástí budovy obytného domu nebo jednotky nebytový prostor, který je využíván k podnikání s výjimkou nebytového prostoru, který je osvobozenou částí jednotky. U budovy obytného domu s nebytovým prostorem se sazba daně zvyšuje o součin výměry podlahové plochy tohoto nebytového prostoru v m² a 2 Kč. U jednotek s nebytovým prostorem se jedná o součin upravené podlahové plochy tohoto nebytového prostoru a kladného rozdílu mezi sazbou daně pro příslušnou jednotku, která se využívá k podnikání a sazbou daně pro příslušnou jednotku k obývání.

4.3 Společná ustanovení

V této podkapitole jsou vysvětleny pojmy, které je nutno znát pro správný výpočet a správu daně.

4.3.1 Místní koeficient

Místní koeficient ve výši 2, 3, 4 nebo 5 může jej stanovit obec obecně závaznou vyhláškou. Vztahuje se na všechny nemovitosti v obci, s výjimkou pozemků uvedených v § 5 odst. 1. ZoDNL. Místní koeficient se na rozdíl od koeficientů v § 6 a § 11, kterými se násobí sazba daně z pozemků a ze staveb a jednotek, násobí daň z pozemků a daň ze staveb a jednotek. „Další rozdíl spočívá v tom, že místní koeficient nestanovuje zákon, pouze dává obci kompetenci pro jeho zavedení a rozhodování o jeho výši.“⁴³

4.3.2 Zaokrouhlování a zdaňovací období

Základ daně z pozemků orné půdy, chmelnic, vinic, zahrad, ovocných sadů a trvalých travních porostů a základ daně z pozemků hospodářských lesů a rybníků s intenzivním a průmyslovým chovem ryb se zaokrouhluje na celé Kč nahoru. Základ daně z pozemků u ostatních pozemků se zaokrouhluje na celé m² nahoru. Základ daně ze staveb a jednotek se zaokrouhluje na celé m² nahoru. Za zdaňovací období se považuje kalendářní rok.

4.3.3 Solidární daňová povinnost

Poplatníci, kteří jsou spoluvlastníky na nemovité věci, nebo u nichž nelze určit podíl na nemovité věci, jsou povinni plnit daňovou povinnost společně a nerozdílně. Proto se na poplatníky hledí jako na poplatníky, kteří mají společnou daňovou povinnost.

4.3.4 Daňové přiznání

DAP je poplatník povinen podat příslušnému správci daně do 31. ledna zdaňovacího období.

4.3.5 Placení daní

Daň z nemovitých věcí se platí ve formě splátek. U poplatníků, kteří provozují zemědělskou výrobu a chov ryb se platí dvě stejně vysoké splátky a to nejpozději do 31. srpna a do 30. listopadu běžného zdaňovacího období. U ostatních poplatníků se daň platí ve dvou stejně vysokých splátkách, a to nejpozději do 31. května a do 30. listopadu běžného zdaňovacího období.

⁴³ Zákon č. 338/1992 Sb. s komentářem, Ing. Anna Tekláš, str. 33, ISSN 1211-2437

4.4 Případová studie týkající se daně z nemovitých věcí

Pan Novák se stal k 1. lednu 2014 společníkem ve firmě Novák spol. s r.o. Jako vklad do společnosti vložil nepeněžitý vklad v podobě nemovité věci, která bude sloužit společnosti jako sídlo firmy a bude využívána pouze pro podnikatelské účely. Pozemek má rozměry 785 m², z toho 179 m² tvoří zdanitelná stavba, která má dvě nadzemní podlaží, a zbylá část pozemku je ostatní plocha, která je z části odstavnou plochou (200 m²), (viz. Obr 1.5).
1. Zdanitelná stavba 2. Ostatní plochy 3. Odstavná plocha. Místní koeficient je 2 a obec si stanovila, podle § 11 odst. 3 písm. b ZoDNU, koeficient 1,5.

Daň z nemovité věci = daň ze staveb a jednotek + daň z pozemků

A. Daň ze staveb a jednotek = zdanitelná stavba

1. zdanitelná stavba sloužící k ostatním druhům podnikání podle § 11 odst. 1 písm. d

Základ daně	179 m ²
Sazba daně	10 Kč
Počet nadzemní podlaží	1 (+ 0,75 Kč)
Zvýšená sazba daně	10,75 Kč
Koeficient (§ 11 odst. 3 písm. b)	1,5
Výsledná sazba daně	16,13 Kč
Daň (zaokr.)	2888 Kč
Místní koeficient	2
Výsledná daň (zaokr.)	5776 Kč

Daň ze staveb a jednotek = 5776 Kč

A. Daň z pozemků = daň z ostatních ploch + daň z odstavné plochy

2. ostatní plochy		3. zpevněná plocha	
Základ daně	406 m ²	Základ daně	200 m ²
Sazba daně	0,2 Kč	Sazba daně	5 Kč
Daň (zaokr.)	82 Kč	Daň (zaokr.)	1000 Kč
Místní koeficient	2	Místní koeficient	2
Výsledná daň (zaokr.)	164 Kč	Výsledná daň (zaokr.)	2000 Kč

Daň z pozemků = 164 + 2000 = 2164 Kč

B. Daň z nemovité věci = daň ze staveb a jednotek + daň z pozemků

Daň z nemovité věci = 5776 + 2164 = 7940 Kč

C. Platba daně

Daň z nemovitých věcí je splatná ve dvou stejných splátkách a to nejpozději do 31. května a do 30. listopadu běžného daňového období, podle § 15 odst. 1 písm. b. ZoDNV.

1. splátka – 30. květen

2. splátka – 31. listopad

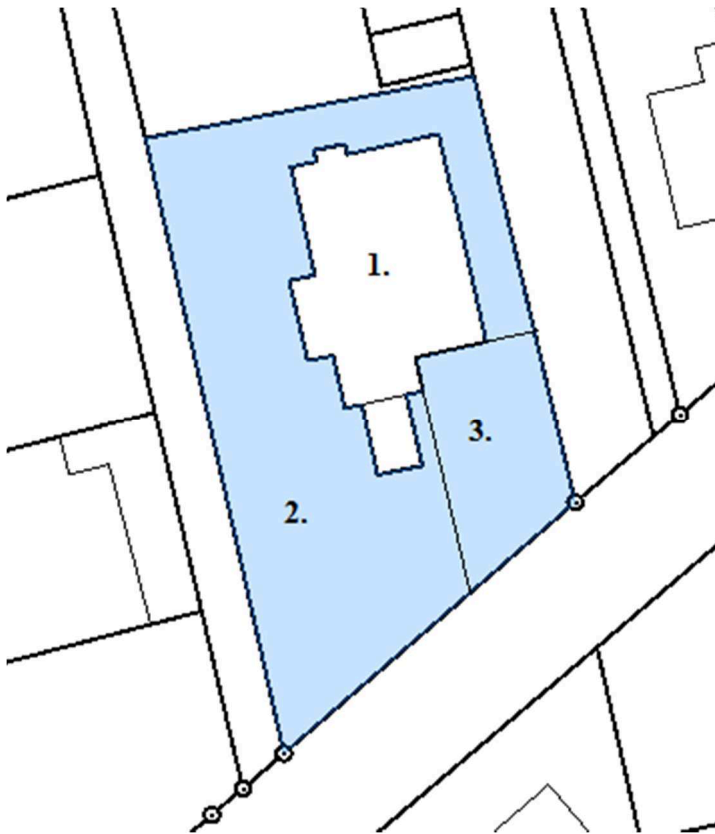
splátka = $7940 \div 2 = 3970$ Kč

splátka = $7937 \div 2 = 3970$ Kč

D. Odpověď

Společnost Novák s. r.o. musí zaplatit za rok 2014 na dani z nemovitých věcí celkem 7940 Kč, a to ve dvou splátkách, které budou činit 3970 Kč k 30. květnu a 3970 Kč k 31. listopadu.

Obr. 1. 5

Obr. 1. 6

Zdroj: Vlastní tvorba

4.5 Vlastní návrh

Dle současné právní úpravy stanovením místního koeficientu nedochází k rozlišení fyzických osob od osob právnických.

Potencionální investor při výběru lokality pro své podnikání sleduje nejen cenu pozemku, infrastrukturu, ale i budoucí režijní náklady spojené s pozemkem a nemovitou věcí. Pokud se obec rozhodne pro aplikaci místního koeficientu, navrhuji zavedení dvou různých místních koeficientů. První místní koeficient by byl stanoven pro občany obce a druhý pro podnikatelské subjekty působící v dané lokalitě. Mohou nastat dvě různé situace:

- Žádný místní koeficient

Nestanoví-li obec žádný místní koeficient dojde, ke shodnému zájmu o obecní pozemky, bez rozdílu zda se jedná o občana či podnikatelský subjekt. Tímto se obec připraví o možnost regulace prodeje pozemků obce a zároveň o zisk peněžních prostředků na rozvoj obce.

- Místní koeficient

Stanoví-li obec místní koeficient dle návrhu, dojde k rozlišení místního koeficientu pro podnikatelské subjekty a občany. Tímto obec získá nástroj, kterým bude moci regulovat prodej nabízených pozemků a staveb.

Příklad – stanovený místní koeficient bude pro občany stanoven ve výši 2 a pro podnikatelské subjekty ve výši 5. Tímto opatřením obec získá více peněžních prostředků na rozvoj. Zvýšeným koeficientem pro podnikatele se může stát daná lokalita neatraktivní. Důvodem k tomuto rozhodnutí obce je vytlačení průmyslu za hranice obce.

Příklad – stanovený místní koeficient bude pro občany 3 a pro podnikatelské subjekty ve výši 2. Tímto opatřením obec opět získá peněžní prostředky na rozvoj a může zároveň snížit nezaměstnanost v obci na úkor pohodlí občanů (Firma, která bude podnikat v této obci, zaměstná místní občany, obyvatelé obce mohou být na úkor zaměstnanosti vystaveni například vyššímu hluku, nárůstem dopravy a podobně.) Podnikatelský subjekt bude tímto řešením zvýhodněn.

5 Závěr

Majetkové daně, které jsou analyzovány v bakalářské práci, jsou nedílnou součástí přímých daní daňového systému České republiky, přestože nehrají vzhledem k přínosům do veřejného rozpočtu nijak důležitou roli.

Cílem bakalářské práce bylo analyzovat problematiku majetkových daní v návaznosti na zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitosti, zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční a Zákonem opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí. Bakalářská práce se dále skládá z případových studií k silniční dani a dani z nemovitých věcí.

První kapitola je věnována majetkovým daním v roce 2013 a 2014, přičemž je zde analyzována trojdaň za rok 2013 a také nově vzniklá daň z nabytí nemovitých věcí za rok 2014, která by měla nahradit trojdaň.

Druhá kapitola analyzuje silniční daň od základních konstrukčních prvků až po správu silniční daně. Součástí této kapitoly je návrh změny právní úpravy v silniční dani. Navržená právní úprava silniční daně se týká především vzájemných úlev a propojení silniční daně s mýtným. Změna by měla vést ke zlepšení situace na našich silnicích a propojit efektivní získávání peněžních prostředků na budování a zkvalitňování dopravní sítě na území České republiky.

Třetí kapitola podrobněji rozebírá daň z nemovitých věcí. Pomocí případové studie byla vypočtena daň z nemovitých věcí na fiktivní pozemek se zdanitelnou stavbou. V další části této kapitoly bylo navrženo řešení, které by mohlo pomoci obcím regulovat prodej pozemků, a zároveň efektivně získat pomocí daní peněžní prostředky do obecního rozpočtu. Tímto návrhem byla upravena změna místního koeficientu, který rozlišuje místní koeficient pro občany a pro podnikatelské subjekty. Úprava se týká výše místního koeficientu pro danou skupinu.

Seznam použité literatury

a) Odborné knihy

KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 276 s. ISBN 978-80-7357-574-8.

VANČUROVÁ, Alena a Lencha LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. 11. vyd. Praha: 1. VOX, 2012. 372 s. ISBN 978-80-87480-05-2.

b) Článek v odborném časopisu nebo sborníku

JANDA, Karel. *Poradce -Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční s komentářem* 2014. č. 2, s. 224. ISSN 1211-2437.

KOBÍK, Jaroslav a Alena KOHOUTOVÁ. *Daňový řád s komentářem 2013*. 2. vyd. Olomouc: ANAG, 2013. 1192 s. ISBN 978-80-7263-769-0.

TEKLÁ, Anna. *Poradce - Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí s komentářem*. 2012. č. 8, s. 224. ISSN 1211-2437.

PTÁČKOVÁ, Vlasta. *Daně a účetnictví bez chyb, pokud a penále*. 2013. č. 10, s. 80. ISSN 1214-522X.

c) elektronické dokumenty

JASIOKOVÁ, Renata. *Analýza majetkových daní v České republice*. Ostrava 2010. Diplomová práce. Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, Ekonomická fakulta, Katedra účetnictví.

MĚŠEC.CZ. *Osvobození od dědické daně*. Měšec.cz [online]. 2004, [19. 01. 2014]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/dane/dan-dedicka-a-darovaci/pruvodce/osvobozeni-od-dedicke-dane/>

SAGIT.CZ. *Daňové pojmy*. Sagit.cz [online]. [11. 12. 2013]. Dostupné z: <http://www.sagit.cz/pages/uvod.asp?cd=2&typ=r>

BUSINESSINFO.CZ. *Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí*. Businessinfo.cz [online] 2008, [10. 12. 2013]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/dan-dedicka-darovaci-prevodu-nemovitosti-7561.html#d09>

BUSINESSINFO.CZ. *Zákon o dani z nabytí nemovitých věcí*. Businessinfo.cz [online] 2013, [08. 01. 2014]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/dan-dedicka-darovaci-prevodu-nemovitosti-7561.html#d09>

KOTTIK, Ing. Michal. *Daň z nabytí nemovitých věcí*. Kottik.cz [online] [25. 02. 2014]. Dostupné z: <http://www.kottik.cz/cz/dan-z-nabyti-nemovit>

POVR.CZ. *Daň z nemovitých věcí od 1.1.2014*. Povr.cz [online] 2013 [25. 02. 2014] Dostupné z: <http://www.povr.cz/novinky/dan-z-nemovitych-veci-od-1-1-2014/>

OBCANSKYZAKONIK.JUSTICE.CZ. *Zavedení práva stavby do občanského práva*. Obcanskyzakonik.justice.cz [online] [06. 03. 2014] Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/vecna-prava/konkretni-zmeny/zavedeni-prava-stavby-do-obcanskeho-prava/>

MORÁVEK, Daniel. *V roce 2014 ušetříte na dědické dani, připlatíte si však za daň darovací*. Podnikatel.cz. [online] 2013 [12.02.2014] Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/v-roce-2014-usetrite-na-dedicke-dani-priplatite-si-vsak-za-dan-darovaci/>

d) Právní úprava

Zákon č. 16/1992 Sb., o dani silniční ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitosti ve znění pozdějších předpisů

Zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 243/2001 Sb., o registraci vozidel ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování způsobilosti k řízení motor. Vozidel ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 256/2013 Sb., katastrální zákon

Zákon č. 289/1995 Sb., lesní zákon ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích ve znění pozdějších předpisů

Seznam zkratk

DAP	daňové přiznání
NOZ	Občanský zákoník, předpis č. 89/2012 Sb.
ŘSD	Ředitelství silnic a dálnic
SDH	Srovnávací daňová hodnota
svazek	dobrovolné svazky obcí
TP	technický průkaz
trojdaň	daň dědická, daň darovací a daň z převodu nemovitosti
ZDDP	Zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitosti
ZoDS	Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční
ZoDNNV	Zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí
ZoDNV	Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

jsem byl seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;

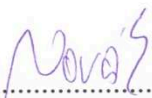
beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);

souhlasím s tím, bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;

bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 9. května 2014

.....

David Novák

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Klasifikace OECD

Příloha č. 2 – Sazby daně dědické a darovací

Příloha č. 3 – Sazba daně pro osobní vozidla

Příloha č. 4 – Sazba daně pro návěsy a ostatní vozidla

Příloha č. 5 – Kombinovaná doprava

Příloha č. 6 – Koeficient podle počtu obyvatel

Příloha č. 7 – Inženýrské sítě

Příloha č. 8 – TP Volkswagen Transporter

Příloha č. 9 – TP Škoda Roomster

Příloha č. 10 – TP GAZ